

❖ **เจ้าของ**

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

❖ **สำนักงาน**

179/30 ถนนประชาสโมสร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น 40000

โทรศัพท์ 043-246537 ต่อ 624 โทรสาร 043-246539

<https://www.cas.ac.th>

❖ **วัตถุประสงค์**

1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัย
ที่เกี่ยวกับ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขา
วิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรม สาขาปรัชญา สาขา
นิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา สาขาเทคโนโลยี
สารสนเทศ และนิเทศศาสตร์ สาขาการศึกษา ใน
แนวทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ทางวิชาการ

2. เพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์
วิชาการ และประสบการณ์วิชาชีพ ในสาขาวิทยาศาสตร์
การแพทย์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรม
สาขาปรัชญา สาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และรัฐ
ประศาสนศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา
สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และนิเทศศาสตร์ สาขา
การศึกษา รวมถึงเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานของสมาชิก
วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

❖ **ที่ปรึกษา**

นายกสภาวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

อธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

รองอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

❖ **บรรณาธิการ**

ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์

❖ **บรรณาธิการผู้ช่วย**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนใจ ไชยบุญเรือง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ ปุริสาร

❖ **กองบรรณาธิการ**

ศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชญ์

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ชิวพิมาย

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ จันทร์จรัส

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รองศาสตราจารย์ ดร.สุกกิจ ศรีปัดถา

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

รองศาสตราจารย์ ดร.เจษฎ์ โทณะวณิก

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวินท์ เนื้อไม้หอม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รองศาสตราจารย์ วิณา อิศรางกูร ณ อยุธยา

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

รองศาสตราจารย์ นฤมล สีนสุพรรณ

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ สิริสุทธิ์

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ นัยพินิจ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงคินี จันทร์จรัส

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

❖ กองบรรณาธิการ (ต่อ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนใจ ไชยบุญเรือง

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ ปุริสาร

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ผศ.ดร.ดาวรธรรม ถวิลการ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ดร.นิกัญชลา ลั่นเหลือ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ขอนแก่น

❖ ฝ่ายจัดการและเลขานุการ

อาจารย์กุสุมา ดำรงชัย

นางสาวอัญชุลี มุลทิพย์

นางสาวกัญญาลักษณ์ กว้างสวาสดี

❖ กำหนดออก ปีละ 4 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม

ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน

ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน

ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม

❖ การส่งเรื่องลงตีพิมพ์

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CAS>

❖ แหล่งเผยแพร่วารสาร

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CAS>

- บทความทุกเรื่องได้รับการตรวจสอบทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ต่อ 1 เรื่อง จากภายในและภายนอก วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
- การตีพิมพ์และเผยแพร่ของวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียนี้ เนื้อหาบทความ ทัศนคติและข้อคิดเห็นใด ๆ ในวารสารถือว่าเป็นของผู้เขียน โดยเฉพาะทางกองบรรณาธิการวารสาร หรือวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมินบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
ประจำปี 15 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2568

ศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชญ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทศรีสุคต	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์	วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนายุทธ เขยบาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ ผลงาม	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ สิริสุทธิ	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยนต์ เพาพาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ ปุริสาร	วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
ดร.สายัณห์ ผาน้อย	วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
ดร.นิกัญชลา ลั่นเหลือ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
ดร.กฤษฎาพันธ์ พงษ์บริบูรณ์	วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

บทบรรณาธิการ

วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียฉบับนี้เป็น ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2568 เป็นวารสารที่มีคุณภาพฐาน TCI (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย) กลุ่มที่ 3 โดยมีเป้าหมายมุ่งมั่นเพื่อขึ้นสู่ฐาน TCI (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย) กลุ่มที่ 2 ให้ได้ในอนาคต ซึ่งวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียมีความภาคภูมิใจ และได้พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดมา รวม 15 ปี บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียฉบับนี้ เป็นบทความวิจัยของ คณาจารย์ นักวิจัย บทความวิจัย วิทยานิพนธ์ ในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา ทางบรรณาธิการและบรรณาธิการผู้ช่วยร่วมกับเจ้าของบทความที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ให้ได้มาตรฐาน แยกเป็นผลงานภายในสถาบัน 4 เรื่อง และภายนอกสถาบัน 6 เรื่อง รวม 10 เรื่อง ผลงานทุกเรื่องล้วนได้ มาตรฐานและมีคุณภาพ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาบทความเชิงวิชาการในด้านความถูกต้องของกระบวนการวิจัย อย่างเป็นระบบ สามารถนำผลวิจัยไปใช้อ้างอิงและใช้ประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ กองบรรณาธิการได้ตระหนักถึง มาตรฐานคุณภาพของวารสารจึงมุ่งมั่นพัฒนาให้วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เป็นวารสารที่ได้มาตรฐานคุณภาพสามารถใช้ เป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงทางวิชาการในระดับชาติและระดับสากล อันจะก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อสังคม และวงพหุวิทยาการได้ อย่างหลากหลายทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษา ครู อาจารย์ นักวิชาการ และผู้สนใจใฝ่เรียนรู้จะได้ ใช้เป็นแหล่งสารสนเทศในการพัฒนาองค์ความรู้ที่ทันสมัยสามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสังคม วงวิชาชีพและประเทศชาติ ต่อไป

กองบรรณาธิการมีความยินดีรับบทความในกลุ่ม สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์และ อุตสาหกรรม สาขาปรัชญา สาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และนิเทศศาสตร์ สาขาการศึกษา และมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ จากทุกองค์กรทั้งภาครัฐ และ เอกชน บทความทุกเรื่องจะได้รับการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองบรรณาธิการ 3 ท่าน ต่อ 1 เรื่อง ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาเพื่อให้ได้คุณภาพและมาตรฐานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมาตรฐาน TCI (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย) ที่กำหนดไว้ เริ่มตั้งแต่ ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2565 เป็นต้นไป

ท้ายที่สุดนี้กองบรรณาธิการวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย มีความมุ่งมั่นในการสรรค์สร้างผลงานวิจัย บทความวิชาการ ที่หลากหลายศาสตร์เพื่อเผยแพร่นวัตกรรมแนวคิดใหม่ ๆ สำหรับนักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา และผู้อ่านอย่างเต็มความสามารถ และขอขอบคุณเจ้าของบทความทางวิชาการ และบทความวิจัยทุกเรื่องที่ท่านได้ให้ความเชื่อมั่นในคุณภาพ และสนใจส่งมา ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ตลอดจนขอขอบพระคุณท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจติดตามวารสารวิทยาลัย บัณฑิตเอเชีย มาอย่างต่อเนื่องตลอดมา และทางกองบรรณาธิการมีความมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่ที่จะพัฒนาฐานคุณภาพให้สูงขึ้น พบกันใหม่ฉบับหน้าปีที่ 15 ฉบับที่ 3 ในเดือนกันยายนนี้ และ ท่านผู้อ่านสามารถติดตามบทความวารสารทุกฉบับได้ โดยได้ Up load ไว้ใน Website ของวารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชียได้ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CAS> ขอขอบคุณท่าน ผู้อ่านทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

ด้วยความปรารถนาดี

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

	หน้า
แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ชนิดชัย อุดมฉวี, กุหลาบ ปุริสาร	1
การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วุฒิชัย สอนเหง้า	12
แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ธัญชนก เจริญวงศ์, ธนาศักดิ์ ศิริบุญนนท์	23
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบAudio-Lingual ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสนพัฒนา ด้วยกระบวนการ E-PLC อธิวัตร ลาภูตะมะ	35
แนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จุฑารัตน์ แก้วกองมา, ธนาศักดิ์ ศิริบุญนนท์	46
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา พุทธรักษ์ มีศรี	60
การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี อัจฉริยารักษ์ บุญดี	69
แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม สุวารี บรรณประสิทธิ์, วีระพงษ์ เทียมวงษ์	82
แนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน พีรวัส ศรีนิรันดร์, วชิรา ศรีนิรันดร์, ญัฐวัฒน์ ธรรมทวีวิทย์	91

แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชายังของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

The Guidelines of Educational Institution Administration according the King's
Philosophy of School in Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 3

ขันติชัย อุดมฉวี¹, กุหลาบ ปุริสาร²

Kantichai Udomchawee¹, Kularp Purisarn²

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

¹student in Educational Administration College of Asian Scholars, Thailand

²Assistant Professor in Educational Administration College of Asian Scholars, Thailand

Corresponding author. Email: khantichaiudomchawee@gmail.com

(Received: May 3, 2025; Revised: May 15, 2025; Accepted: May 22, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชายัง และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชายังของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 135 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่มีแบบอย่างที่ดีด้านศาสตร์พระราชายัง จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน การบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชายังของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการเข้าถึงในการบริหารสถานศึกษา ด้านภูมิสังคมการบริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาในการบริหารสถานศึกษา ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชายัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ด้านการเข้าถึงในการบริหารสถานศึกษา และด้านการเข้าใจในการบริหารสถานศึกษา

2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชายังของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมและรายด้าน พบว่า พิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.26 and 0.41 ข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาในการบริหารสถานศึกษา ด้านการเข้าถึงในการบริหารสถานศึกษา และ ด้านหลักการทรงงานในการบริหารสถานศึกษา

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชายังของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผู้บริหารควรศึกษาทำความเข้าใจสภาพสังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมชุมชนของสถานศึกษา มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานให้ความสำคัญกับบุคลากรพร้อมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการ

พัฒนา ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ สร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและเป็นมิตร แก้ไขปัญหา โดยทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่าย ลดขั้นตอนการทำงานให้มีความรวดเร็วมากขึ้น วางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม

คำสำคัญ: ศาสตร์พระราชา; การบริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims to examine the current situation, the desirable conditions, and the essential needs for educational institution administration based on the King's Philosophy. Additionally, it seeks to explore the guidelines for administering educational institutions according to the King's Philosophy in schools under the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 3. The sample group consisted of 135 school administrators and teachers, selected through simple random sampling. The interview participants included three school administrators from exemplary schools that effectively implement the King's Philosophy. The research instruments used were questionnaires and interview forms. Data were analyzed using statistical methods, including mean, standard deviation, and the Priority Needs Index (PNI_{modified}) (Content Analysis)

The research findings are as follows:

1. The current state of educational institution administration based on the King's Philosophy in schools under the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 3 was at a moderate level overall. The key aspects included accessibility in administration, socio-geographical factors, and development in administration. Meanwhile, the desirable state of administration was rated at the highest level overall, with key aspects being development in administration, accessibility in administration, and comprehension in administration.

2. The overall and specific needs for educational institution administration based on the King's Philosophy in schools under the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 3 showed that the Priority Needs Index (PNI_{modified}) ranged between 0.26 and 0.41. The three most critical needs were development in administration, accessibility in administration, and the application of the King's working principles in administration.

3. The guidelines for educational institution administration based on the King's Philosophy in schools under the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 3. Administrators should study and understand the social, cultural, and community environment of their institutions. They should foster a positive work atmosphere, value their personnel, and be receptive to feedback and suggestions for development. Additionally, administrators should encourage participation from teachers, students, parents, and the community in various processes. A friendly and open atmosphere should be created, and problem-solving should focus on simplifying complex tasks and streamlining work processes for efficiency. Finally, administrators should serve as role models, demonstrating ethical leadership and moral integrity.

Keywords: The King's Philosophy; Educational Institution Administration

1. บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 -2570) กำหนดทิศทางให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ควบคู่กับการน้อมนำศาสตร์ของพระราชา เช่น การพัฒนามาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสืบสาน รักษา ต่อยอด การพัฒนา ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) พระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม” ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติ พระองค์ได้ทรงทำตามที่ได้มีพระราชดำรัสไว้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการพัฒนาเพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ ของประชาชนชาวไทยให้เกิดความมั่นคงและมีความสุขอย่างแท้จริง ทั้งนี้ สิ่งต่างๆที่พระองค์ ทรงทดลองทำ ทรงริเริ่ม และทรงแนะนำให้หน่วยงานหรือประชาชนในพื้นที่ต่างๆได้ก่อให้เกิด องค์ความรู้ อย่างมากมายที่เรียกว่า “ศาสตร์พระราชา” หรือศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ซึ่งเมื่อนำมาปฏิบัติแล้วจะเกิดผลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต จนเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนชาวไทยตลอดจนนานาประเทศได้ให้การยอมรับ โดยมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน (ปรัชญา ปานเกต, 2560) กระทรวงศึกษาธิการ ได้น้อมนำสานต่อแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 นำหลักศาสตร์พระราชามาพัฒนาทางการศึกษา นำมาปรับใช้กับการบริหารการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยเฉพาะการเรียนการสอน ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (ในหลวงรัชกาลที่ 9) “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลอมรวมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ทำ (Active Learning) และการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learn) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนที่สนุก มีความสุข และหล่อหลอมทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมและการเป็นคนดีด้วย (2.0) ยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่และด้านจิตใจของประชาชนคนไทยเป็นสำคัญเพื่อเป็นแนวทางที่จะนำประเทศไทยไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นในการพัฒนา “คน” เพื่อให้คนสามารถอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมและภูมิสังคมที่มีความแตกต่างกันได้ เมื่อนำศาสตร์พระราชามาประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคน โดยน้อมนำหลักในการทรงงาน 23 ข้อและยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาประยุกต์ใช้ในการทำงานและแก้ไขปัญหาในเรื่องต่าง ๆ จากความสำคัญและสภาพปัญหาการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเชียงยืนสี่แคว การบริหารสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมีความจำเป็นต้องใช้หลักการ แนวคิดหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ภูมิสังคมและหลักการทรงงานไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยจึงพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 โดยประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชา ในหลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ภูมิสังคมและหลักการทรงงานมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

3. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการในการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องยึดหลักการสำคัญหลายประการ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 หลักภาวะผู้นำ (Leadership Principle) ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถกำหนดทิศทาง วางแผน และกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างแรงจูงใจ และสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพของครู และบุคลากร

1.2 หลักธรรมาภิบาล (Good Governance Principle) ยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความรับผิดชอบใช้หลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและบริหารงาน

1.3 หลักการมีส่วนร่วม (Participation Principle) เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน

1.4 หลักคุณภาพและมาตรฐาน (Quality and Standards Principle) บริหารงานโดยมุ่งเน้นมาตรฐานคุณภาพการศึกษามีระบบตรวจสอบและประเมินผลเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.5 หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization Principle) มอบอำนาจให้สถานศึกษาและบุคลากรสามารถตัดสินใจและดำเนินงานได้อย่างยืดหยุ่นลดขั้นตอนการบริหารที่ซับซ้อนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 หลักความเสมอภาคและเท่าเทียม (Equity Principle) จัดการศึกษาให้ครอบคลุมและเท่าเทียมโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม

1.7 หลักการประกันคุณภาพการศึกษา (Educational Quality Assurance Principle) จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก เพื่อให้การบริหารงานสอดคล้องกับมาตรฐานทางการศึกษามีการประเมินและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

1.8 หลักความต่อเนื่องและยั่งยืน (Sustainability Principle) วางแผนและดำเนินงานให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนในระยะยาว พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

โดยสรุปหลักการบริหารสถานศึกษามุ่งเน้นให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำ ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม คุณภาพ การกระจายอำนาจ ความเสมอภาค และความยั่งยืน ทั้งหมดนี้ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา

ศาสตร์พระราชา และหลัก "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" ในการบริหารสถานศึกษาศาสตร์พระราชาเป็นแนวคิดการพัฒนาที่เน้นความยั่งยืน โดยเฉพาะหลัก "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม

2.1 เข้าใจ – เข้าใจบริบทของโรงเรียนและผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา เช่น เข้าใจนักเรียน – ศึกษาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของนักเรียน เพื่อออกแบบแนวทางการสอนให้เหมาะสม เข้าใจครูและบุคลากร – รับรู้ถึงศักยภาพและข้อจำกัดของบุคลากร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างเหมาะสม เข้าใจชุมชน – ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน

2.2 เข้าถึง – ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมกับทุกฝ่าย การเข้าถึงหมายถึงการมีส่วนร่วมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกภาคส่วน เข้าถึงนักเรียน – เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และรับฟังปัญหาเพื่อนำไปสู่การแก้ไข เข้าถึงครูและบุคลากร – ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่ดี และรับฟังปัญหาหรือข้อเสนอแนะ เข้าถึงชุมชน – ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และท้องถิ่น เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ตอบโจทย์ความต้องการของสังคม

2.3 พัฒนา – พัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน หลังจากเข้าใจและเข้าถึงแล้ว ผู้บริหารสามารถพัฒนาโรงเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน – ใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน พัฒนาครูและบุคลากร – ส่งเสริมการอบรม และให้โอกาสพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน – ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาความร่วมมือกับชุมชน – สนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกห้องเรียนและการมีส่วนร่วมของชุมชน

โดยสรุปหลัก "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" ช่วยให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ โดยเน้นความเข้าใจในปัญหาและบริบทของโรงเรียน การเข้าถึงและมีส่วนร่วมกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ยั่งยืน และตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างแท้จริง

3. นโยบายของรัฐเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา

รัฐบาลไทยได้น้อมนำ ศาสตร์พระราชา และ หลัก "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศในหลายด้าน เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ การบริหารทรัพยากรธรรมชาติ และสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืน

3.1 นโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริม "เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน เพื่อให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชนบท เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การสร้างถนน และระบบสาธารณสุข

3.2 นโยบายด้านการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำหลัก "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" มาใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อฟื้นฟูป่าและรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการอนุรักษ์น้ำ ตามแนวทาง "โครงการพระราชดำริด้านการจัดการน้ำ" เช่น ฝายชะลอน้ำ อ่างเก็บน้ำ และระบบบริหารจัดการน้ำแบบพอเพียงสนับสนุนการเกษตรยั่งยืน เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองและลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

3.3 นโยบายด้านการศึกษา ปลุกฝัง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีแนวคิดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง พัฒนาโรงเรียนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ตามแนวทาง โรงเรียนพอเพียง ที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการสนับสนุนโครงการ "โรงเรียนคุณธรรม" เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการมีส่วนร่วมของนักเรียน

3.4 นโยบายด้านการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น พัฒนาหมู่บ้านและชุมชนตามแนวทาง "หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง" ที่เน้นให้ประชาชนพึ่งพาตนเอง ลดหนี้สิน และสร้างอาชีพที่ยั่งยืน ส่งเสริม โครงการโคก หนอง นา โมเดล ซึ่งเป็นแนวทางในการบริหารจัดการน้ำและพื้นที่การเกษตรแบบผสมผสาน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้แนวทางประชารัฐ

โดยสรุป รัฐบาลได้นำ ศาสตร์พระราชา และ หลัก "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" มาใช้ในการพัฒนาประเทศในหลายด้าน ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา ทรัพยากรธรรมชาติ และชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและการพึ่งพาตนเอง โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม เข้าใจปัญหา และพัฒนาในแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

4. วิธีดำเนินการ

4.1 รูปแบบของการวิจัย

ผู้วิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

4.2 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์

4.2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,175 คน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 135 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเลือกกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด 12 กลุ่ม ได้กลุ่มโรงเรียนเขียงยืนเสือเผ่นฯ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูผู้สอน จำนวน 125 คน

4.2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาศรีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความเป็นเลิศ (Best Practice) ในด้านการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาศรี โดยคัดเลือกโรงเรียน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านจานโนนสูง โรงเรียนบ้านกุดนาดีโนนลาน โรงเรียนคู่นองโกโนนสมบูรณ์ จำนวน 3 คน

4.3 เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาศรีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

4.3.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาศรีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

4.4.1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานกิจการกรเรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) แปลผลข้อมูลและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดในแต่ละด้าน

4.4.2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ในการบริหารงานการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาศรีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยการนำข้อมูลของผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยใช้วิธี Modified Priority Need Index (PNI_{Modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) ในการประเมินใช้ค่าดัชนี (PNI_{Modified}) ข้อที่มีค่า 0.3 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์

ที่ถือเป็นความต้องการจำเป็น ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องการได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย และเหตุผลที่ผู้วิจัยคำนวณด้วยค่าดัชนี (PNI_{Modified})

4.4.3 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา(Contest Analysis) แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์ วิเคราะห์ห่ออกเป็นหมวดหมู่ โดยใช้เทคนิควิเคราะห์แบบสามเส้า (Triangulation) เรียบเรียงข้อมูลแล้วสังเคราะห์ข้อมูล และสร้างบทสรุปโดยการจัดลำดับตามองค์ประกอบหลักของการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา เสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และทำลำดับรายการเป็นรายชื่อ แล้วมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา

5. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์งานวิจัย ดังต่อไปนี้

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์ พระราชาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3	การบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา							
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. ด้านการเข้าใจในการบริหารสถานศึกษา	3.31	0.29	ปานกลาง	4.57	0.33	มากที่สุด	0.38	2
2. ด้านการเข้าถึงในการบริหารสถานศึกษา	3.39	0.21	ปานกลาง	4.60	0.27	มากที่สุด	0.36	4
3. ด้านการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา	3.34	0.27	ปานกลาง	4.70	0.22	มากที่สุด	0.41	1
4. ด้านภูมิสังคมการบริหารสถานศึกษา	3.36	0.24	ปานกลาง	4.25	0.37	มาก	0.26	5
5. ด้านหลักการทรงงานการบริหาร สถานศึกษา	3.29	0.23	ปานกลาง	4.49	0.39	มาก	0.36	3
โดยรวม	3.34	0.13	ปานกลาง	4.52	0.21	มากที่สุด	0.35	

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบัน การบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด ได้แก่ ด้านการเข้าถึงในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.39$) ด้านภูมิสังคมการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.36$) ด้านการพัฒนาในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.34$) ด้านการเข้าใจในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.31$) ด้านหลักการทรงงานในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.29$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด ได้แก่ ด้านการเข้าใจในการบริหาร

สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$) ด้านการเข้าถึงในการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$) ด้านการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$) ด้านภูมิสังคมการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25$) และด้านหลักการทรงงานการบริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$)

2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชารองเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า พิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.26 - 0.41 รายการที่เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วนมีจำนวน 3 รายการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาในการบริหารสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.41$) ด้านการเข้าถึงการบริหารสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.38$) และ ด้านหลักการทรงงานในการบริหารสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$)

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชารองเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีประเด็นที่ให้ความสำคัญได้แก่ ผู้บริหารควรศึกษาทำความเข้าใจสภาพสังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมชุมชนของสถานศึกษา มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานให้ความสำคัญกับบุคลากรพร้อมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนา ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ สร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและเป็นมิตร แก้ไขปัญหาโดยทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่าย ลดขั้นตอนการทำงานให้มีความรวดเร็วมากขึ้น วางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม

6. การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชารองเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายผล ดังนี้

6.1 สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชารองเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการดำเนินงานตามศาสตร์พระราชายังไม่มากเท่าที่ควร การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง แต่ระดับที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงครูมีความสนใจในศาสตร์พระราชามาใช้ในโรงเรียน การนำหลักการของศาสตร์พระราชารองเรียน เช่น การพัฒนาที่มีความยั่งยืนและการสร้างสมดุลในระบบการศึกษา จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาวการใช้ศาสตร์พระราชารองเรียนในการบริหารสถานศึกษา ช่วยให้เกิดการมองปัญหาในภาพรวมและมีการแก้ไขที่เหมาะสม รวมถึงการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการเรียนการสอนการสร้างจิตสำนึกและคุณธรรม การนำศาสตร์พระราชารองเรียนในการบริหารสถานศึกษา ยังส่งผลต่อการสร้างจิตสำนึกและคุณธรรมในนักเรียน ทำให้พวกเขาเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมการนำศาสตร์พระราชารองเรียนมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา จึงไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ยังเป็นการสร้างฐานรากที่มั่นคงให้กับสังคมในอนาคตอีกด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ วัฒน ลาพิงค์ (2562) , ชนะพันธ์ ธารว (2563) และกุลชาติ ชลเทพ (2566) ซึ่งได้ศึกษาการนำศาสตร์พระราชารองเรียนในการพัฒนาการศึกษา

จากงานวิจัยข้างต้นที่สอดคล้องกัน ศาสตร์พระราชารองเรียนใช้แนวทางที่เป็นระบบในการวิเคราะห์ปัญหาและหาวิธีการแก้ไข ทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีนักวิชาการให้การยอมรับ ดังเช่นหม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล (2555) ซึ่งกล่าวว่า ศาสตร์พระราชารองเรียนเป็นการลงไปศึกษาเรียนรู้จากชุมชน ให้ชุมชน บอกว่าปัญหาคืออะไร ได้ทราบถึงความต้องการของชาวบ้านว่าต้องการอะไร ดังนั้นหากนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา จะทำให้มันดีขึ้น และศาสตราจารย์ กิตติคุณวิชญ์ เครืองาม (2560) ที่กล่าวว่า การนำศาสตร์พระราชารองเรียน มาประยุกต์ใช้จะทำให้เกิดการพัฒนาประเทศทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีความสงบสุข ดังนั้นหากนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา จะทำให้เกิดผลดีมีประโยชน์อย่างยิ่ง

6.2 ความต้องการจำเป็นเร่งด่วนมีจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาในการบริหารสถานศึกษา ด้านการเข้าใจในการบริหารสถานศึกษา และด้านหลักการทรงงานในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหารและครูเห็นว่าสถานศึกษาที่บริหารตามศาสตร์พระราชาคือกรอบแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับศาสตร์พระราชามาใช้ เช่น การศึกษาเกี่ยวกับการเกษตรยั่งยืน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน โรงเรียนควรสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของนักเรียน เช่น การจัดโครงการอาสาสมัคร การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน หรือการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง สามารถนำหลักการของศาสตร์พระราชามาใช้ในการสอนที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง เช่น การทำเกษตรในโรงเรียน การสร้างโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ หรือการจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการปลูกฝังจิตสำนึก มีคุณธรรม ส่งเสริมค่านิยมที่ดีให้นักเรียน เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคม ความกตัญญู และการช่วยเหลือผู้อื่น ผ่านการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เน้นการให้บริการสังคม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อหานวัตกรรมการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน เช่น การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนหรือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์การนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน จะช่วยให้เกิดการพัฒนายั่งยืนและสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพพร้อมที่จะเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคม ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ วัฒน ลาพิงค์ (2562) , ขวลา ไชยฤทธิ์ (2563) และกับ รุรินดา โตเชียว (2563) ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามศาสตร์พระราชามา โดยสรุปว่าศาสตร์พระราชามา "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการและพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับความเข้าใจในปัญหา การเข้าถึงผู้เกี่ยวข้อง และการพัฒนาโรงเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

6.3 แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชามาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีประเด็นที่ให้ความสำคัญได้แก่ ผู้บริหารควรศึกษาทำความเข้าใจสภาพสังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมชุมชนของสถานศึกษา มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานให้ความสำคัญกับบุคลากรพร้อมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนา ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ สร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและเป็นมิตร แก้ไขปัญหาโดยทำสิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่าย ลดขั้นตอนการทำงานให้มีความรวดเร็วมากขึ้น วางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูเห็นว่า การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล ทำการสำรวจข้อมูลประชากรศาสตร์ของชุมชน เช่น อายุ ระดับการศึกษา รายได้ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคม เช่น อัตราการว่างงาน หรืออาชญากรรมการสนทนากับชุมชน จัดประชุมหรือเวิร์กชอปกับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้นำท้องถิ่น เพื่อรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ผู้บริหารควรเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เช่น งานประเพณี งานอาสาสมัคร หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความสัมพันธ์และเข้าใจบริบทของชุมชน เพื่อทำความเข้าใจบริบทที่กว้างขึ้นการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของพวกเขาในชุมชน การทำความเข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถออกแบบการศึกษาที่เหมาะสม และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้งานวิจัยสอดคล้องกับ อรรพรรณ แสงดาว (2562) ที่เสนอแนวทางว่า แนวทางพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการบูรณาการศาสตร์พระราชามาในสถานศึกษาผู้บริหารควรมีการมอบหมายงานให้มีผู้รับผิดชอบ และจัดการสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

7.1. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านการพัฒนาการบริหารสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน คือการวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความตั้งใจและมุ่งมั่นของการเป็นผู้บริหาร การดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอนและผู้เรียน และการวางแผน วิเคราะห์หาแนวทางในการสร้างความรัก ความศรัทธาให้กับครูผู้สอน

7.1.2 ควรสำรวจและวิเคราะห์ชุมชนเช่น วัฒนธรรม ประเพณี สภาพเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้เข้าใจความต้องการและความคาดหวังของชุมชนสร้างความสัมพันธ์ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ความต้องการเฉพาะของนักเรียนในบริบทชุมชน เช่น ความต้องการทางการศึกษา สังคม และอาชีพ สร้างโอกาสการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์ในชุมชน เช่น การจัดการศึกษาออกสถานที่ การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

7.1.3 ผู้บริหารควรวางแผนอย่างชัดเจนสร้างแผนงานที่มีเป้าหมายเพื่อให้ทุกคนเข้าใจแนวทางและวิธีการปฏิบัติ แบ่งงานใหญ่ให้เป็นงานเล็ก ๆ ที่สามารถจัดการได้ง่ายขึ้น รวบรวมทีมที่มีความหลากหลายและมีทักษะที่แตกต่างกัน จัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ให้กับครูและบุคลากรในด้านที่จำเป็น เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงานสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มความสะดวกและลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทีมงานและนักเรียน เพื่อปรับปรุงและทำให้กระบวนการทำงานมีความง่ายขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรทำการศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาในภารกิจอื่นๆ ของสถานศึกษาที่สามารถนำศาสตร์พระราชาไปปรับใช้

7.2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

กุลชาติ ชลเทพ. (2566). กลยุทธ์การนำศาสตร์พระราชาในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

คณะรัฐมนตรี. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

ชนะพันธ์ ถาวร. (2563). ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนศาสตร์พระราชา วิทยาเขตทุ่งเต่าสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน อำเภอ

เชียงแสน จังหวัดเชียงราย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ชนะพันธ์ ถาวร. (2563). ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนศาสตร์พระราชาวิทยาเขตทุ่งเต่าสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนอำเภอเชียง

แสนจังหวัดเชียงราย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ชวาลา ไชยฤทธิ์. (2563). การประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาชุมชนของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก

ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ฐรินดา โตเชียว. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามศาสตร์พระราชา. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 8(2), มีนาคม-เมษายน 2563.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา ปานเกตุ. (2560). **สารานุกรมศาสตร์พระราชา**. อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์.
- พระสังคม ธนปัญญา (ขุนศิริ). (2565). **ดอยผาส้มโมเดล : การจัดการศึกษาแบบองค์รวม ด้วยพุทธเศรษฐศาสตร์ศาสตร์พระราชา และเศรษฐกิจพอเพียง**. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วัฒน์ ลาพิงค์. (2562). **การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา)**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม (พ.ศ. 2566 – 2570)**. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี.พริ้นท์ (1991).
- อรวรรณ แสงดาว. (2562). **บทบาทของผู้บริหารในการบูรณาการศาสตร์พระราชา ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา**. มหาวิทยาลัยพะเยา.

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชา วิทยาการคำนวณ
เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
Inquiry-Based Learning Management Using the 5Es Model to Enhance Learning
Achievement in Computer Science: Programming with Scratch for Grade 6 Students

วุฒิชัย สอนเหง้า

Wuttichai Sonngao

โรงเรียนบ้านทุ่งแค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

Ban Thung Khae School, Khon Kaen Primary Educational Service Area 3, Thailand

Corresponding author. Email: tom27189.5@gmail.com

(Received: June 1, 2025; Revised: June 11, 2025; Accepted: June 15, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การทดสอบค่า z (Wilcoxon signed rank test) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า

1) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ด้วยกระบวนการ E-PLC มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละ 80.56 และมี ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละ 85.56 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 หรือ E_1/E_2 เท่ากับ 80.56 /85.56

2) ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล ของการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ด้วยกระบวนการ E-PLC มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้ (E.I) โดยรวมเท่ากับ 0.6941หรือคิดเป็นร้อยละ 69.41 โดยค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 95 คะแนน ($\mu = 15.83, \sigma = 1.47$) คิดเป็นร้อยละ 52.78ส่วนคะแนนทดสอบหลังเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 154 คะแนน ($\mu = 25.67, \sigma = 1.86$) คิดเป็นร้อยละ 85.56 และเมื่อนำคะแนนไปทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบค่า Z พบว่า Z ที่ได้จากการคำนวณมีค่า 2.969 และจากค่า Sig ที่ได้เป็น 0.000296 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าวิกฤต และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

4) ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ การเรียน วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้าน บ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es , ผลสัมฤทธิ์

Abstract

This study aimed to achieve the following objectives: 1) To evaluate the effectiveness of the **5Es inquiry-based learning management plan** for enhancing learning achievement in **Computational Science, specifically "Programming with Scratch"** for Prathom 6 students an 80/80 criterion. 2) To assess the **effectiveness index** of the 5Es inquiry-based learning management for enhancing learning achievement in Computational Science, "Programming with Scratch" for Prathom 6 students, using the E-PLC process. 3) To **compare the pre- and post-learning achievement** of students learning with the 5Es inquiry-based learning management to enhance learning achievement in Computational Science, "Programming with Scratch" for Prathom 6 using the **Wilcoxon signed-rank test (z-test)**. 4) To investigate student **satisfaction** with the 5Es inquiry-based learning management for enhancing learning achievement in Computational Science, "Programming with Scratch" for Prathom 6 students at Ban Thung Khae School, using the E-PLC process.

The results of the study revealed the following:

1. The analysis of the **effectiveness of the 5Es inquiry-based learning management plan** for enhancing learning achievement in Computational Science, "Programming with Scratch" using the E-PLC process, showed a **process effectiveness (E1) of 80.56%** and an **outcome effectiveness (E2) of 85.56%**. This performance ($E1/E2 = 80.56/85.56$) exceeded the established 80/80 criterion.

2. The analysis of the **effectiveness index (E.I.)** of the 5Es inquiry-based learning activities for enhancing learning achievement in Computational Science, "Programming with Scratch" using the E-PLC process, indicated an overall **learning effectiveness index of 0.6941, or 69.41%**. This learning effectiveness index was higher than the set criterion.

3. The analysis comparing **pre- and post-learning achievement** of students using the 5Es inquiry-based learning management to enhance learning achievement in Computational Science, "Programming with Scratch" using the E-PLC process, showed that the overall pre-test score was 95 points ($\mu = 15.83, \sigma = 1.47$), representing 52.78%. The overall post-test score was 154 points ($\mu = 25.67, \sigma = 1.86$), representing 85.56%. A **Z-test** for hypothesis testing on the comparison of pre- and post-learning achievement revealed a calculated Z-value of 2.969 and a Sig value of 0.000296, which is less than the critical value. This indicates that **post-learning achievement was significantly higher than pre-learning achievement** at the statistical significance level of 0.01.

4. The **overall student satisfaction** with the 5Es inquiry-based learning management for enhancing learning achievement in Computational Science, "Programming with Scratch" for Prathom 6 students at Ban Thung Khae School, using the E-PLC process, was at the **highest level**.

Keywords : Inquiry-based learning model (5Es) , Achievement.

1. บทนำ

วิทยาการคำนวณ (Computing science) เป็นวิชาที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนให้เด็กสามารถคิดเชิงคำนวณ (Computational thinking) มีความพื้นฐานความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) และมีพื้นฐานการรู้เท่าทันสื่อและข่าวสาร (Media and information literacy) ซึ่งการเรียนวิทยาการคำนวณ จะไม่จำกัดอยู่เพียงแค่การคิดให้เหมือนคอมพิวเตอร์เท่านั้น และไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการคิดในศาสตร์ของนักวิทยาการคอมพิวเตอร์ แต่จะเป็นกระบวนการความคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาของมนุษย์ โดยเป็นการสั่งให้คอมพิวเตอร์ทำงานและช่วยแก้ไขปัญหาตามที่เรากำลังต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาการคำนวณ มีเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนกล่าวคือเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ทักษะการคิดเชิงคำนวณในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ มีทักษะในการค้นหาข้อมูลหรือสารสนเทศ ประเมิน จัดการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำสารสนเทศไปใช้ในการแก้ปัญหา สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ สื่อดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริง การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างปลอดภัยรู้เท่าทัน มีความรับผิดชอบมีจริยธรรม

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es มีจุดเด่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ และฝึกฝนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยมี 5 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ **ขั้นเร้าความสนใจ (Engagement)**, **ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)**, **ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)**, **ขั้นขยายความรู้ (Elaboration)** และ **ขั้นประเมิน (Evaluation)** ซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (กรมวิชาการ, 2546)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 5Es มาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลดความเบื่อหน่าย สร้างความกระตือรือร้น ปลุกฝังการมีส่วนร่วม ส่งเสริมทักษะการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

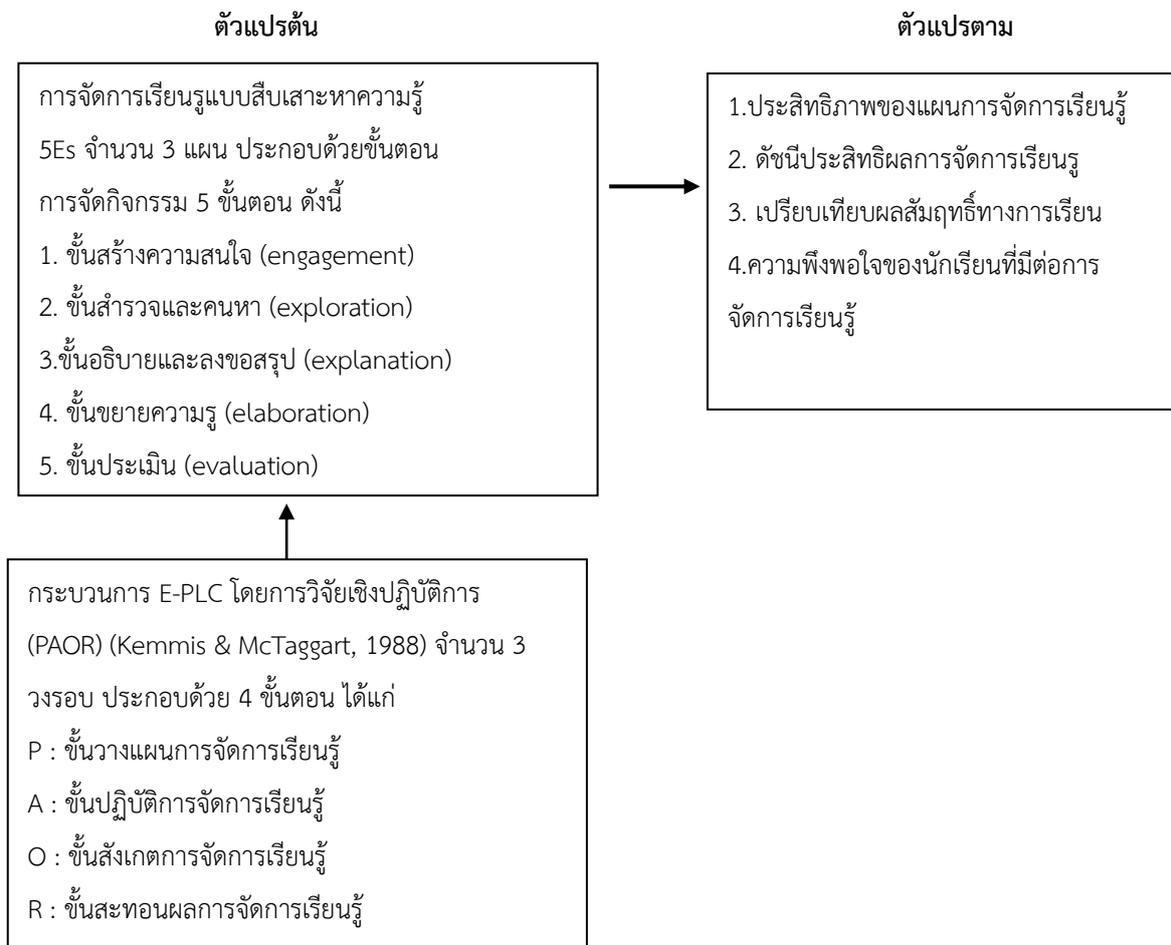
2.2 เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC

2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC

2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าใช้กรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. วิธีดำเนินการ

4.1 กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ต.เพ็กใหญ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 6 คน เป็นนักเรียนชาย 3 คน นักเรียนหญิง 3 คน

4.2 วิธีดำเนินการศึกษา

ในการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง ข้อมูลสารสนเทศ ด้วยกระบวนการ E-PLC กระบวนการดำเนินงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ Action Research ตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (1988) ประกอบด้วยกิจกรรมการวิจัยที่สำคัญ 4 ขั้นตอนหลัก คือ

- 1) การวางแผนเพื่อไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (planning)
- 2) ลงมือปฏิบัติการตามแผน (action)
- 3) สังเกตการณ์ (observation)
- 4) สะท้อนกลับ (reflection)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ตำบลเพ็กใหญ่ อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 คน ดำเนินการตามขั้นตอน (องอาจ นัยวัฒน์, 2548) ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning)

1.1 ผู้ศึกษาศึกษาทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ ตำรา หนังสือ คู่มือ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รายละเอียดของสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพ ดัชนีประสิทธิผล บริบทของโรงเรียนบ้านหนองห้าง ตำบลปะหลาน อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในประเทศ

1.2 ผู้ศึกษาสร้างการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อ/อุปกรณ์การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

1.3 กำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.4 วางแผนประสานงานการจัดตั้งทีม E-PLC และจัดตั้งทีม E-PLC ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง ครูร่วมวิชาชีพ ศึกษานิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ ครูผู้สร้างแรงบันดาลใจและครูผู้สอน

2. ขั้นปฏิบัติการ (Action)

2.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement)

ขั้น 1.1 ครูผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมหรือคำถามที่เหมาะสม และทดสอบก่อนเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)

ขั้น 2.1 ครูผู้สอนบรรยายให้ความรู้และนำสื่อต่างๆที่หลากหลายเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติ มอบหมายงานที่ปฏิบัติเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

ขั้น 3.1 ครูผู้สอนและผู้เรียน ช่วยกันสรุปการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ (Elaboration)

ขั้น 4.1 ครูผู้สอนอธิบายหรือแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมิน (Evaluation)

ขั้น 5.1 ครูผู้สอนทดสอบผู้เรียนหลังเรียนและบอกคะแนนสอบ

2.2 ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E เปิดชั้นเรียนสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางแผนไว้

2.3 บันทึกคลิปวิดีโอในขณะการจัดการเรียนการสอนจนครบเวลาตามแผนที่กำหนด และตัดต่อ คลิปการสอนเพื่อสรุปภาพการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการเรียนรู้ ตัดต่อคลิปไม่เกิน 15 นาที โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC

วงรอบที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scarth จำนวน 1 ชั่วโมง

วงรอบที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การเขียนโปรแกรมแบบมีเงื่อนไข จำนวน 1 ชั่วโมง

วงรอบที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การทดสอบโปรแกรม จำนวน 1 ชั่วโมง

3. ขั้นสังเกตการณ์ (Observation)

3.1 ผู้ศึกษาทำการบันทึกผลหลังสอนในแต่ละครั้ง มาบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ จัดบันทึกตามสภาพการณ์จริงที่เกิดขึ้น เพื่อเก็บเป็นข้อมูลที่จะนำมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการต่อไป

3.2 สังเกตกระบวนการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือที่ขั้นสังเกตที่สร้างขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 รวบรวมข้อมูล และจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมในงาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง ข้อมูลสารสนเทศ ด้วยกระบวนการ E-PLC และนำข้อมูลที่ได้ไปสะท้อนผลการทำงานในชั้นการสะท้อนผลการปฏิบัติ

4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

4.1 ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการเปิดชั้นเรียนในวงรอบที่ 1 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เสนอต่อทีม E-PLC รายงานขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนไปถึงขั้นตอนสุดท้าย สรุปรายงานปัญหาและอุปสรรค และเปิดคลิปวิดีโอ สรุปการสอน 15 นาที ให้ทีม E-PLC ได้รับชมร่วมกัน

4.2 ทีม E-PLC ได้ร่วมกันวิเคราะห์ วิพากษ์ และประเมินผลการจัดกิจกรรมแผนการสอน ในวงรอบที่ 1 เสนอข้อควรปรับปรุงและให้คำแนะนำในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ไปจนถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4.3 ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลที่ทีม E-PLC ได้ร่วมกันวิเคราะห์ วิพากษ์ และประเมินผลการจัดกิจกรรมแผนการสอน เพื่อจะนำไปสู่การปรับปรุงแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และวางแผนการปฏิบัติการสอน ในวงรอบที่ 2 และวงรอบ 3 ต่อไป เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

4.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC จำนวน 3 แผนการเรียนรู้ รวม 3 ชั่วโมง ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scarth จำนวน 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การเขียนโปรแกรมแบบมีเงื่อนไข จำนวน 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การทดสอบโปรแกรม จำนวน 1 ชั่วโมง

4.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค

4.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

4.4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00, หาค่าความยากรายข้อ (P) ได้ค่าความยากรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.2-0.8, หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ วิเคราะห์หาค่าอำนาจ จำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอิงเกณฑ์ของ Brennan (B) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.2-1.0 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Lovett ได้ค่าเท่ากับ 0.89

4.4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.5.1 เตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อน ชี้แจงผลการเรียนรู้เนื้อหาสาระการเรียนรู้การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5Es และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4.5.2 ให้นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาการคำนวณ จำนวน 30 ข้อ

4.5.3 ผู้ศึกษาดำเนินการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5Es ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลาในการเรียน 3 ชั่วโมง พร้อมทำใบงานและแบบทดสอบ

4.5.4 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาการคำนวณ ชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ

4.5.5 ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5Es จำนวน 20 ข้อ

5. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบกระบวนการ E-PLC สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ แบบ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละ 80.56 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละ 85.56 จากแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน มีค่า E_1/E_2 ที่ระดับ 80.56 /85.56 หมายความว่า คะแนนจากการทำกิจกรรมและการทดสอบย่อยระหว่างเรียนของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ด้วยกระบวนการ E-PLC มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานและค้นหาข้อมูลด้วยตนเองโดยแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันไป คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการเรียนและการทำงาน นักเรียนที่มีความสามารถสูงกว่าช่วยอธิบายและแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนในกลุ่มที่มีความสามารถต่ำกว่าให้เข้าใจ ประกอบกับการแก้ปัญหาพร้อมกันอย่างเป็นขั้นตอน จึงทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนและได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านการตรวจสอบ แก้ไขจากทีม E-PLC ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง วิธีแก้ปัญหาเพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวธิดา ล้าณสา (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระตำหนักมหามงคล ผลการศึกษาพบว่าผลของการสร้างชุดกิจกรรม มีค่าประสิทธิภาพ 81.40/85.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้ ($E.I$) โดยรวมเท่ากับ 0.6941 โดยค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ด้วยกระบวนการ E-PLC เพื่อพัฒนาพัฒนาการของนักเรียนจากก่อนเรียนและหลังเรียนว่ามีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นจากการคำนวณค่าดัชนีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อชิระ อุตมาน, สิทธิพล อาจอินทร์ (2557) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 5E การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ One – Shot Case Study กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 /1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 5E มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 23.96 คิดเป็นร้อยละ 79.87 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2. นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 5E มีคะแนนการคิดวิเคราะห์เฉลี่ย 23.65 คิดเป็นร้อยละ 78.83 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งแค ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ด้วยกระบวนการ E-PLC มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 95 คะแนน ($\mu = 15.83$, $\sigma = 1.47$) และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 154 คะแนน ($\mu = 25.67$, $\sigma = 1.86$) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนแบบกระตือรือร้น ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองเพราะเป็นรูปแบบวิธีการเรียนรู้ความสามารถของตนเองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวดี บุญรัตน์ (2562) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับชุดกิจกรรมพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5Es เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมด้วยภาษา Scratch ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบ้านทุ่งแค ด้วยกระบวนการ E-PLC โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับวิจัยของ จงกล เดชสุวรรณ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์วิชา การเขียนโปรแกรม Scratch สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.39/82.70 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้ง ไว้ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นักเรียนมี ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์วิชา การเขียนโปรแกรม Scratch อยู่ในระดับมากที่สุด และ สุวจินา จริตกาย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาในการประยุกต์ใช้โปรแกรม Scratch ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความท้าทายเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้โปรแกรม Scratch ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความท้าทายเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 86.11 และต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (1-32.737, Sig.-0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0522 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความท้าทายเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 94.44และต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (1-48.943, Sig.-0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความท้าทายเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($X=4.24$, $S.D.=0.64$)

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

7.1.1 ควรเพิ่มหรือเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมาย โดยให้จำนวนกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนระดับชั้นของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ทราบความแตกต่างและเห็นประสิทธิภาพของเครื่องมือ

7.1.2 ก่อนทำการวิจัยควรประเมินทัศนคติของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เข้าใจรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และเนื้อหาที่ใช้ให้ชัดเจนก่อน

7.1.3 เมื่อจบเนื้อหาเรื่องหนึ่งแล้วควรให้ผู้เรียนเปลี่ยนหน้าที่หรือเปลี่ยนกลุ่มหมุนเวียนกันไป เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีปฏิสัมพันธ์ที่ต่อกันในห้องเรียน และไม่เกิดความเบื่อหน่าย

7.1.4 การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ผู้สอนควร เลือกเนื้อหาสาระที่ใกล้ตัวเพื่อสร้างความสนใจและความกระตือรือร้นของนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมองเห็นภาพของสถานการณ์และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างชัดเจน อันเป็นตัวกระตุ้น ให้นักเรียนเกิดข้อสงสัยหรือเกิดคำถาม และต้องการแสวงหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองอยากรู้ นำไปสู่การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและที่สำคัญนักเรียนจะให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มกำลังและตั้งใจ

7.1.5 การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ผู้สอนควรเลือกใช้สื่อที่ทันสมัยหลากหลายและมีความเหมาะสมกับเนื้อหาเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้อยากที่จะเรียนรู้และช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีได้

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

7.2.1 จากการศึกษา พบว่าผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและมี ความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนควรนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการศึกษาต่อไป

7.2.2 ครูควรมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของเนื้อหา รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสนุกกับการเรียน

7.2.3 ครูควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจากการมีส่วนร่วม และสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและเกิดความเท่าเทียมกับสมาชิกในกลุ่ม

7.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

7.3.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ไปใช้ในการพัฒนา ความสามารถในการคิดระดับสูงด้านอื่น เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

7.3.2 ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบการสืบเสาะหาความรู้ (5Es) ไปใช้ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอื่น เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม หรือใช้ร่วมกับเทคนิคผังโน้ตค้นผังกราฟิก เป็นต้น

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2560). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรรยา โทะนาบุตร. (2560). **รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5Es ในศตวรรษที่ 21**. ลำปาง: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งลำปาง.
- นนทลี พรธาดาวิทย. (2561). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน** กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ภาพการตอนประกอบการเรียนแบบอริยสัจ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรพล วิบูลยศริน. (2561). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ แนวทางสู่การปฏิบัติ**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภสุตา ศรีลำไย. (2560). **คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และแผนประกอบสื่อ นวัตกรรม**. กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษ.
- ศิริธร เขาว์ชื่น. (2556). **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2561). **คู่มือรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี.** (วิทยาการคำนวณ) ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) **ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
- สมปอง พะมุลิลา. (2561). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการ.** (ออนไลน์). แหล่งข้อมูล : <http://www.nurse.ubu.ac.th/new/?q=node/740> (20 สิงหาคม 2565)
- สัญญา ศรีคงรักษ์. (2558). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำลี รักษุทธิ์. (2553). **คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และแผนประกอบสื่อ นวัตกรรม.** กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษา.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2554). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความคิด.** กรุงเทพฯ: อี เค บุ๊คส์.
- สุวิธิตา ล้วนสา. (2558). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ในวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ.**
- สุรพล ธรรมร่มดีและคณะ. (2553). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมร เมยมงคล. (2560). **เรื่องน่ารู้สู่การใช้หลักสูตร.** กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ จำกัด.

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
Guidelines for Leadership Development in the 21st Century of School Administrators
Nong Song Hong District Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3

ชญชนก เจริญวงศ์¹, ธนาศักดิ์ ศิริบุญนนท์²

Thanchanok Charoenwong¹, Tanasak Siripunyanan²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²อาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts,
College of Asian Scholars, Thailand

²Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars, Thailand

Corresponding author. Email: Thanchanokplaboo@gmail.com

(Received: April 20, 2025; Revised: May 10, 2025; Accepted: May 26, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้จำนวน 201 คน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 148 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีลักษณะเป็นแบบตอบสองคู่ (Dual response format) ซึ่งมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.4 ถึง 0.49 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified)

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. สภาพที่พึงประสงค์ ของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI modified = 0.107 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคม ด้านการเสริมพลังอำนาจ ด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ด้านดิจิทัลและการสื่อสาร ด้านความร่วมมือ และด้านการมีวิสัยทัศน์ ตามลำดับ

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประกอบด้วย 7 ด้าน 21 แนวทาง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this independent study were 1) to study the current conditions. Desirable conditions and needs for leadership in the 21st century of school administrators. Nong Song District Khon Kaen Primary Education Area Office, Districts 3 and 2) to study the leadership development guidelines in the 21st century of school administrators in Nong Song Phong District. The Khon Kaen Primary Education Area Office, District 3, which determined the sample size by comparing the Krejcie and Morgan tables, was 201 people, divided into 2 categories: 1) 53 school administrators selected specifically (purposive sampling), 2) a sample of teachers, teachers, and teachers. A total of 148 participants used Stratified Random Sampling, a tool used in the study, which was a 5-level quantitative questionnaire with a dual response format with a content validity value of 0.60 - 1.00, a classification power value from 0.4 to 0.49, and a confidence value of 0.70.

The results of the study showed that:

1. The current state of leadership in the 21st century of school administrators Nong Song District Khon Kaen Primary Education Area Office, District 3 as a whole is at a high level.
2. Desirable Conditions of Leadership in the 21st Century of School Administrators Nong Song District Khon Kaen Primary Education Area Office, District 3 as a whole has the highest level.
3. The need for a leadership development approach in the 21st century of school administrators Nong Song District Khon Kaen Primary Education Area Office, District 3 overall has a PNI modified need index value = 0.107. Empowerment Modern innovation, strategic thinking. Digital and communication, collaboration, and vision, respectively
4. Leadership Development Guidelines in the 21st Century of School Administrators Nong Song District Khon Kaen Primary Education Area Office, District 3 consists of 7 areas and 21 guidelines. It is appropriate and the possibility is at the highest level.

Keywords: Leadership Development in the 21st Century of School Administrators

1. บทนำ

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เป็นรูปแบบการนำองค์กรหรือกลุ่มคนที่ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมากกว่าศตวรรษก่อนๆ ทั้งในเรื่องของเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เตรียมพร้อมเพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและปัญหาในระดับโลกเหล่านี้ขึ้นเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่

อุตสาหกรรม 4.0 การศึกษากำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเทคโนโลยีใหม่ๆ จึงมีความสำคัญกับความก้าวหน้าทางข้อมูล และความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของตลาดแรงงานและสังคม สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ระบบการศึกษาไม่สามารถใช้แนวทางแบบเดิมได้อีกต่อไป (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทใหม่ และพัฒนาทักษะการเป็นภาวะผู้นำเพื่อให้สามารถจัดการและพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องนำสถานศึกษาเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนในด้านต่างในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคที่ข้อมูลและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการประเมินและปรับบริบทการบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาการพัฒนาทักษะที่จำเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556) ผู้นำที่มีทักษะภาวะผู้นำที่ดีสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญให้กับองค์กรและพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพของการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้บุคคลมีความรู้ และทักษะที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ๆ ได้ และการศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ข้าราชการครูจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เยาวชนไทย และเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน เพราะยุคปัจจุบันเป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากโลกได้ปรับเปลี่ยนเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 กล่าวคือเป็นยุคที่มีการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทุกการสื่อสารสามารถสื่อสารเชื่อมโยงกันได้อย่างรวดเร็ว (วิจารณ์ พานิช, 2558)

สภาพปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จากการสัมภาษณ์คณะผู้บริหารสถานศึกษา ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ส่วนใหญ่ยังไม่มีการถ่ายทอดให้บุคลากรในสถานศึกษาของตน ให้รับทราบถึงเป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงาน การร่วมมือบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนยังมีน้อย กระบวนการจัดการเรียนรู้อยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง ขาดสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย (คณะผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง, 2565) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับการเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคศตวรรษที่ 21 สร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับตนเอง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความกล้าคิดกล้าทำ เพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษา ภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลงจึงถือเป็นแบบปฏิบัติที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาได้ดี (อารี กังสานุกุล, 2553)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ให้มีคุณภาพ อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

3. วิธีดำเนินการศึกษา

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ในปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งหมด 420 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 53 คน และจำนวนครู 367 คน จาก 60 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบตารางกระจาย และมอร์แกน ได้จำนวน 201 คน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 53 คน เลือกแบบเจาะจง

2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนโรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครูผู้สอนทั้งสิ้น 148 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 ปีการศึกษา 2567 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นตัวเลือก และมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ชนิดตอบสองคู่ (Dual-Response Format) แบ่งเนื้อหาในแบบสอบถาม ออกเป็น 2 ตอน มีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาดำเนินการสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎี จากเอกสารและงานศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำนวน 7 ด้าน ตามนิยามศัพท์

3. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาไปขอคำแนะนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาสาระสำคัญให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขให้ถูกต้อง

4. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบเพื่อนำมาหาค่าเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยวิธีการหาค่าความสอดคล้องของคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อำเภอพล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 กลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม และค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.875

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีรายละเอียดแต่ละข้อดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชา การบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลศึกษา เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เมื่อได้รับแบบสอบถาม ผู้ศึกษาดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ของการตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลตามขั้นตอนของการศึกษาต่อไป

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน โดยมีขั้นตอนการดำเนิน ดังนี้

1. สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

3. ประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งแบ่งหัวข้อการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วน 7 ข้อคำถาม มีขั้นตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง สถานศึกษา วันที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์หัวข้อ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชา การบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลศึกษา เก็บรวบรวมโดยใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ สำหรับการตอบคำถามแบบปลายปิด (Open-End) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

4. ผลการศึกษา

ผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ตำแหน่ง ของผู้ตอบแบบสอบถาม อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	53	26.37
2. ครูผู้สอน	148	73.63
รวม	201	100

จากตารางที่ 1 พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.37 ครูผู้สอน จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 73.63

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบ ภาวะผู้นำในศตวรรษ ที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	PNI modified	ลำดับ ที่
1) ด้านความร่วมมือ	4.27	0.76	มาก	4.65	0.53	มากที่สุด	0.089	6
2) ด้านการมีจริยธรรม และมีความรับผิดชอบทาง สังคม	4.03	0.81	มาก	4.69	0.50	มากที่สุด	0.164	1
3) ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.35	0.76	มาก	4.70	0.50	มากที่สุด	0.082	7
4) ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์	4.31	0.70	มาก	4.73	0.47	มากที่สุด	0.097	4
5) ด้านการสร้าง นวัตกรรมสมัยใหม่	4.25	0.66	มาก	4.70	0.47	มากที่สุด	0.106	3
6) ด้านการเสริมพลัง อำนาจ	4.16	0.67	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด	0.121	2
7) ด้านดิจิทัลและการ สื่อสาร	4.30	0.63	มาก	4.69	0.46	มากที่สุด	0.091	5
รวม	4.23	0.71	มาก	4.68	0.48	มากที่สุด	0.107	-

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.76) รองลงมา ได้แก่ ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.70) และ ด้านดิจิทัลและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.47) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.50) และ ด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

การประเมินความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่าโดยรวม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI modified = 0.107 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNI modified = 0.164) ด้านการเสริมพลังอำนาจ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.121) ด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.106) ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.097) ด้านดิจิทัลและการสื่อสาร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.091) ด้านความร่วมมือ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.089) ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.082) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีทั้งหมด 21 แนวทาง มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

5. สรุปผลการศึกษา

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

สภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.76) รองลงมา ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.70) ด้านดิจิทัลและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.63) ด้านความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.76) ด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.66) ด้านการเสริมพลังอำนาจ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.67) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.81)

สภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.47) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.50) และ ด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) ด้านการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อ

สังคม ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.50) ด้านดิจิทัลและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.46) ด้านการเสริมพลังอำนาจ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.48) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.53)

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่าโดยรวม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.107) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNI modified = 0.164) ด้านการเสริมพลังอำนาจ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.121) ด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.106) ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.097) ด้านดิจิทัลและการสื่อสาร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.091) ด้านความร่วมมือ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.089) ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.082)

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ทั้งหมด 21 แนวทาง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93, 4.93, 4.80, 4.78, 4.93, 4.93 และ 4.82 ตามลำดับ และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93, 4.93, 4.93, 4.93, 4.93, 4.93 และ 5.00 ตามลำดับ

1. ด้านความร่วมมือ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีการสร้างความร่วมมือและการติดต่อประสานงาน 2) ผู้บริหารใช้หลักการเรียนรู้ร่วมกัน 3) ผู้บริหารมีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ด้านการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคม โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีมงาน 2) ผู้บริหารประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่หลักศีลธรรม จรรยาบรรณอันดีงาม 3) ผู้บริหารมีทักษะการใช้ชีวิตที่ดี

3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารเป็นผู้มีเป้าหมายในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตระหนักรู้ 3) ผู้บริหารเป็นแกนนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และถูกต้องเป็นรูปธรรม

4. ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจสั่งการและมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล 2) ผู้บริหารมีการวางแผนกลยุทธ์การทำงาน 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนงานและจัดวางบุคคลเพื่อรับผิดชอบงานได้ตรงตามความสามารถได้อย่างเหมาะสม

5. ด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมสมัยใหม่ 2) ผู้บริหารมีทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ 3) ผู้บริหารเป็นนักประกอบการ

6. ด้านการเสริมพลังอำนาจ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ 2) ผู้บริหารมีทักษะการกระตุ้นและจูงใจ 3) ผู้บริหารสามารถสร้างพลังเชิงบวก

7. ด้านดิจิทัลและการสื่อสาร โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถด้านดิจิทัลและการสื่อสาร 2) ผู้บริหารมีทักษะทางเทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมดิจิทัล 3) ผู้บริหารมีทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

6. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผู้ศึกษานำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างยิ่ง ซึ่งในสภาพปัจจุบันที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การบริหารสถานศึกษา จะต้องตามความเปลี่ยนแปลงให้ทัน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ พิเชษฐ วงศ์เกียรติขจร (2562) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำที่ดีในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะหลากหลายที่ช่วยให้นำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะเหล่านี้รวมถึง การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสื่อสารให้กับครูและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกคนมีเป้าหมายและทิศทางเดียวกันในการพัฒนาสถานศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีความตระหนักต้องการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างทักษะและแนวคิดที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล รวมถึงการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนา มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย ทั้งในด้านวิสัยทัศน์ นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับพรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (2551) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่สังเคราะห์ได้ ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานของการนำทั้ง 3 ด้าน คือ อำนาจ อิทธิพล และการจูงใจ สอดคล้องกับแนวคิดของวิโรจน์ สารรัตน์ (2566) การคิดเชิงกลยุทธ์เป็นทักษะที่สำคัญสำหรับผู้ผู้นำในการวางแผนและตัดสินใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายระยะยาว ผู้บริหารควรมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และการพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างความสามารถในการวิเคราะห์ การคาดการณ์อนาคต และการสร้างกลยุทธ์ที่ตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดของ De Castro, Gerly B.; Jimenez, Edward C. (2022) ได้ศึกษาวิจัยอิทธิพลของคุณลักษณะของผู้อำนวยการโรงเรียนและทักษะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต่อผลการปฏิบัติงานของครู การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาอิทธิพลของคุณลักษณะของผู้อำนวยการโรงเรียนและทักษะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต่อผลการปฏิบัติงานของครู สอดคล้องกับแนวคิดของYukl, G. (2021) หนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการคิดเชิงกลยุทธ์คือ ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างลึกซึ้ง ผู้บริหารต้องสามารถแยกแยะข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเข้าใจปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อองค์กร

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น จำนวน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคม ด้านการเสริมพลังอำนาจ และด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคม มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคม ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เต็มไปด้วยคุณธรรมและความรับผิดชอบ โดยเน้นว่าผู้บริหารควรมั่นใจในหลักจริยธรรมทั้งในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานในทุกขั้นตอน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรในองค์กร จริยธรรมของผู้นำ การปฏิบัติตามคุณธรรมและความถูกต้องในการบริหารจัดการ ในขณะเดียวกัน ความรับผิดชอบทางสังคม ของผู้บริหารคือการคำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการดำเนินกิจกรรมที่สร้างประโยชน์และส่งเสริมความยั่งยืน การผสมผสานระหว่างการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคมของผู้นำไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาองค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืน แต่ยังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดีและเป็นแรงบันดาลใจให้บุคลากรปฏิบัติตามแบบอย่างที่ต้องการ สอดคล้องกับแนวคิดของ พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี(2550) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำที่ดีต้องมีวิธีการบริหารงานที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและชนะใจลูกน้องได้ โดยต้องมีความหนักแน่น และมั่นคง

6.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 สามารถอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

6.2.1 ด้านความร่วมมือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความร่วมมือ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมแห่งการทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีการสร้างความร่วมมือและมีการติดต่อประสานงาน 2) ผู้บริหารใช้หลักการเรียนรู้ร่วมกัน 3) ผู้บริหารมีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ George (2010)

6.2.2 ด้านการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างในเรื่องของจริยธรรมและมีความรับผิดชอบทางสังคม รักษาคำพูด การตัดสินใจที่โปร่งใส และการคำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวมในทุกการกระทำ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีมงาน 2) ผู้บริหารประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่หลักศีลธรรม จรรยาบรรณอันดีงาม 3) ผู้บริหารมีทักษะการใช้ชีวิตที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (2550)

6.2.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิสัยทัศน์ที่ดีควรจะทำนาย และสามารถกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีเป้าหมายร่วมกัน แต่ก็ต้องเป็นวิสัยทัศน์ที่สามารถทำได้จริงภายใต้ทรัพยากรที่มี โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารเป็นผู้มีเป้าหมายในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตระหนักรู้ 3) ผู้บริหารเป็นแกนนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และถูกต้องเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา รังคะวงษ์ (2565)

6.2.4 ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารควรมองการณ์ไกลและสามารถวางแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ระยะยาวของสถานศึกษา แต่ก็ต้องยืดหยุ่นพอที่จะปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามความเปลี่ยนแปลงในโลกการศึกษา โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจสั่งการและมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล

2) ผู้บริหารมีการวางแผนกลยุทธ์การทำงาน 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนงานและจัดวางบุคคลเพื่อรับผิดชอบงานได้ตรงตามความสามารถได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของกนกอร สมปราษฎ์ (2561)

6.2.5 ด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทำการวิจัยในห้องเรียนเพื่อสำรวจวิธีการสอนใหม่ๆ หรือเทคนิคการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องการใช้เทคโนโลยีและวิธีการเรียนรู้แบบโต้ตอบ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมสมัยใหม่ 2) ผู้บริหารมีทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ 3) ผู้บริหารเป็นนักประกอบการ สอดคล้องกับแนวคิดของเศรษฐชัย ชัยสนิท (2553)

6.2.6 ด้านการเสริมพลังอำนาจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารควรสนับสนุนและยอมรับความหลากหลายทางความคิดและมุมมองในการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ๆ ในการพัฒนาองค์กร ให้โอกาสบุคลากรในองค์กรได้มีอำนาจในการตัดสินใจ รับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการพัฒนางาน โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ 2) ผู้บริหารมีทักษะการกระตุ้นและจูงใจ 3) ผู้บริหารสามารถสร้างพลังเชิงบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของพรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (2551)

6.2.7 ด้านดิจิทัลและการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีทัศนคติที่เปิดรับต่อเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยขยายขอบเขตการเรียนรู้ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนให้ดีขึ้นสนับสนุนการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในกระบวนการทำงาน และยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถด้านดิจิทัลและการสื่อสาร 2) ผู้บริหารมีทักษะทางเทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมดิจิทัล 3) ผู้บริหารมีทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสุกัญญา แซ่มซ้อย (2561)

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการนำการศึกษาไปใช้

7.1.1 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ มีความต้องการมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษาเทคนิควิธีการกระบวนการต่างๆ ที่ทันสมัยในการวางแผนการจัดการศึกษา มีแผนพัฒนาของสถานศึกษาโดยมีข้อมูลพื้นฐาน ทาบริบท จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และความเสียหายหาทิศทางความเป็นไปได้ของสถานศึกษา เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ที่มีความสอดคล้องตามบริบทปัจจุบัน

7.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการมีจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการเสริมพลังอำนาจ และด้านการสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาของตนเอง เพื่อแก้ไข ปรับปรุง หรือพัฒนาผู้นำในศตวรรษที่ 21 ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงลึก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

7.2.2 ควรมีการศึกษาติดตามนำผลการนำสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง เพื่อติดตามผลการนำความรู้ ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติการไปใช้อย่างคงทนและพัฒนาต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์. (2560). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาทฤษฎีฐานราก. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). ภาวะผู้นำทางการบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. (2551). พฤติกรรมองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี. (2550). คนสำราญ งานสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร. (2562). แนวคิดใหม่คุณสมบัติ 9มิติของสุดยอดผู้นำแห่งอนาคต. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกรทไอดี.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2566). แนวคิดทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศึกษา.
- เศรษฐชัย ชัยสนิท. (2553). นวัตกรรมและเทคโนโลยี. เข้าถึงได้จาก <http://it.east.spu.ac.th/informatics/knowledge>.
- สุกัญญา แซ่เม็ซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา รั้งควงษ์. (2565). ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา) : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อารี กังสานุกุล. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- De Castro, Gerly B. and Jimenez, Edward. (2022). Influence of School Principal's Attributes and 21st Century Leadership Skills on Teachers' Performance. Available at abstract 4188200
- George, B. (2010). The new 21st century leaders. Harvard Business Review.
- Yukl, G. (2021). Leadership in Organizations. 7 th ed. New Jersey: Pearson.

**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ
Audio-Lingual ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสดพัฒนา ด้วยกระบวนการ E-PLC
Audio-Lingual learning method to Develop Academic Achievement Japanese Lesson,
for secondary 1 of Krasae Pattana Junior High School with the E-PLC Process**

อติวัตร ลาภูตะมะ

Atiwat Laputama

โรงเรียนกระแสดพัฒนา

Krasae Pattana School, Thailand

Corresponding author. Email: capatiwat2207@gmail.com

(Received: May 19, 2025; Revised: June 1, 2025; Accepted: June 5, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการเรียนรู้ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสดพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ และ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่า t-test ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1) คิดเป็นร้อยละ 81.30 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E2) คิดเป็นร้อยละ 84.81 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 หรือ E1/E2 เท่ากับ 81.30/84.81 2) ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้ (E.I) โดยรวมเท่ากับ 0.6974 โดยค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ 4) ผลวิเคราะห์ค่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ดูจากค่าเฉลี่ยรวมของประเด็นวัดความพึงพอใจอยู่ที่ 4.01 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : Audio-Lingual; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This study has the following objectives: 1) to study the effectiveness of the Audio-Lingual learning method to develop academic achievement. Japanese subject with the E-PLC process to be efficient according to the criteria 80/80 2) to study the effectiveness index of the Audio-lingual learning method in order to develop academic achievement Japanese subject with the E-PLC process and 3) to compare the learning achievement before and after learning of students that is studied with Audio-Lingual learning method to improve academic achievement. Japanese subject with the E-PLC process, the population and target group studied was 18 students in secondary 1 of Krasae Pattana Junior High School. The tools used in the study consisted of 1) learning management plans and 2) academic achievement tests. Statistics used include frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test. The results of the study found that 1) Results of analysis to determine the efficiency of Audio-Lingual learning method to develop academic achievement. Japanese subject: information with the E-PLC process, it was found that there was a process efficiency (E1) is 81.30 percent and an efficiency of results (E2) is 84.81 percent, meeting the standard criteria set for 80/80 or E1/E2 equal to 81.30/84.81 2) Results of the analysis of the effectiveness index of learning management using Audio-Lingual learning method to develop academic achievement. Japanese subject: information with the E-PLC process, there is an overall learning effectiveness index (E.I) value of 0.6974. The learning effectiveness index value higher than the specified threshold 3) Academic achievement before and after studying of students that has passed Audio-Lingual learning method to develop academic achievement Japanese lesson: information with the E-PLC process, it was found that the post-test scores were higher than the pre-test scores with a statistical significance of .05 and 4) Student satisfaction with Audio-Lingual learning method with the E-PLC process was high, with an average score of 4.01

Keywords: Audio-lingual learning method; academic achievement

1. บทนำ

ในปัจจุบันนี้บทบาทของภาษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเปรียบเสมือนสะพานที่เชื่อมโยงโลกเข้าหากันหรืออีกนัยหนึ่งหมายถึงโลกแห่งโลกาภิวัตน์ ประชาคมโลกสามารถรับรู้ข่าวสาร ข้อมูล หรือสภาวะการณ์ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น สืบเนื่องมาจากการพัฒนาการระบบสารสนเทศที่กว้างขวางและแพร่หลายและหนึ่งในสื่อที่เป็นตัวขับเคลื่อนคือภาษา ความสำคัญของภาษามีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ความคิดของตนให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจโดยใช้ถ้อยคำภาษาหรือสัญลักษณ์ที่รับรู้ความหมายร่วมกัน ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันและให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะมนุษย์ใช้ภาษาเพื่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังบ่งบอกความเป็นตัวตนและเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ปฏิบัติตนเป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคมอย่างเหมาะสม (ไพโรจน์ วิไลนุช, 2561) จากความสำคัญของภาษาที่เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นสื่อที่เชื่อมโยงผู้คนทั่วโลก ทำให้ประเทศไทยให้ความสำคัญทางการศึกษาภาษาในฐานะกลไกหลักของการพัฒนาประเทศรวมถึงศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องโดยสำนักงาน

เลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เพื่อเป็นกรอบ เป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ

ในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งภาษาที่ผู้คนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก กระทรวงศึกษาธิการ (2551) เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาภาษาต่างประเทศเช่นกัน จึงจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมจากภาษาอังกฤษชั้น ได้แก่ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่นโดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความรู้ทางภาษา 2) ทักษะหรือสมรรถนะทางภาษา และ 3) ความรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา โดยได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ผสมผสานกับการเรียนรู้เรื่องการออกเสียง ความหมายของคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้อง และวัฒนธรรมตามแต่ละบริบทของสถานการณ์ รวมถึงเสนอให้มีการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจำนวนมากที่สนใจศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมจากภาษาอังกฤษ โดยจากการศึกษาของยุพกา พุกขิมา และคณะ (2556, pp. 35,39 อ้างถึงใน กวิตา พองสถาพร, 2564) พบว่า ผู้เรียนเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่นจากแรงจูงใจเชิงสังคมเป็นหลัก กล่าวคือ มีความชอบและความสนใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่เกี่ยวข้องกับความบันเทิงผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะ เพลง นักร้อง นักแสดง การ์ตูน และภาพยนตร์ เพราะเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านทางสื่อโทรทัศน์และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ จากความสนใจในการศึกษาภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยในช่วงต้นส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นที่แพร่หลายในประเทศไทยทั้งในระดับประถมศึกษา

ในการพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูด ภาษาญี่ปุ่นครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ซึ่งเป็นวิธีที่มีความเหมาะสมวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการอย่างเพียงพอและการทำงานร่วมกับผู้อื่นในอนาคต นักเรียนได้เรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงซึ่งเป็นประโยชน์มากสำหรับผู้เรียน ผู้ศึกษาได้คัดเลือกเนื้อหาเป็นไปตามโครงสร้างรายวิชาภาษาญี่ปุ่นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนกระแสนพัฒนา ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาที่ใหม่ทำให้นักเรียนอาจเกิดการเข้าถึงในเนื้อหาค่อนข้างยาก เป็นปัญหาทำให้นักเรียนขาดความเข้าใจของเนื้อหาในบทเรียน สาเหตุดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนในรายวิชาภาษาญี่ปุ่น ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิธีการสอนที่จะช่วยสามารถช่วยพัฒนาความสามารถและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้วิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual เป็นเทคนิควิธีสอนที่สามารถช่วยแก้ปัญหาในเรื่องของการพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นได้ และจากเหตุผลดังกล่าวในฐานะที่ผู้ศึกษาเป็นครูสอนในรายวิชาภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ Audio-Lingual ซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ถือเป็นภาระงานที่นักเรียนต้องรับผิดชอบ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นผลทำให้นักเรียนเกิดความจำและความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งและสามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลาและเกิดประโยชน์

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual เพื่อพัฒนาทักษะ ด้านการฟัง-พูด ภาษาญี่ปุ่น ด้วยกระบวนการ E-PLC ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2.2 เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual เพื่อพัฒนาทักษะ ด้านการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น ด้วยกระบวนการ E-PLC

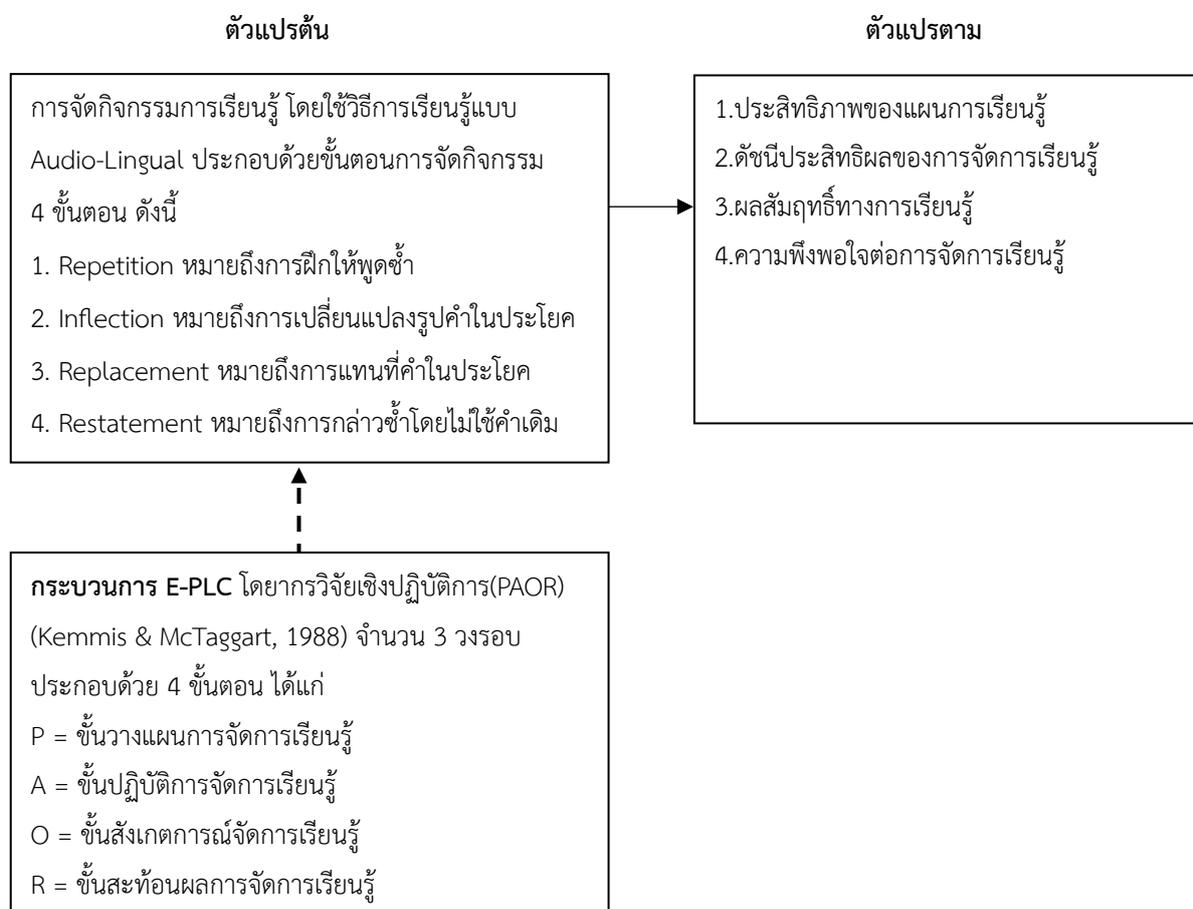
2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audi-Lingual เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง-พูด ภาษาญี่ปุ่น ด้วยกระบวนการ E-PLC

2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง-พูด ภาษาญี่ปุ่น ด้วยกระบวนการ E-PLC

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้เรียนรู้อารมณ์พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC ไว้ ดังนี้

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. วิธีดำเนินการศึกษา

4.1 วนรอบปฏิบัติการ PAOR 3 วนรอบ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสดพัฒนา ด้วยกระบวนการ E-PLC ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) 3 วนรอบ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)

1.1 วิเคราะห์ปัญหา

1.2 ศึกษาตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual

1.4 สร้างเกณฑ์การประเมิน

1.5 ประชุมทีม E-PLC ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง ครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ ครูร่วมวิชาชีพ ศึกษานิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ และครูผู้สอน

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Acting) ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การฝึกให้พูดซ้ำ (repetition)

2.2 การเปลี่ยนแปลงรูปคำในประโยค (inflection)

2.3 การแทนที่คำในประโยค (replacement)

2.4 การกล่าวซ้ำโดยไม่ใช้คำเดิม (restatement)

ในขั้นนี้ ผู้ศึกษาทำการบันทึกพฤติกรรมการสอนและตัดต่อ ความยาวประมาณ 15-20 นาที

ขั้นที่ 3 การสังเกตผล (Observing) สังเกตกระบวนการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติโดยใช้ แบบบันทึกทำแผนการสอน บันทึกการสังเกตผล

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflecting) ผู้ศึกษา และทีม E-PLC นำข้อมูลจากการบันทึกสังเกตผล ประกอบกับคลิปวีดิทัศน์การสอนที่ได้จากขั้นการปฏิบัติ มาวิเคราะห์ วิจารณ์ วิพากษ์ ประเมินผลการจัดกิจกรรม ในแต่ละแผนการสอน และจากวงจรปฏิบัติการแต่ละวงรอบ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปสู่การ ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้และวางแผนการปฏิบัติการต่อไป

ขั้นที่ 5 การวางแผนใหม่วงรอบที่ 2 (Re-Planning) ประชุมทีม E-PLC เพื่อศึกษาทบทวนผลการดำเนินงาน กำหนดประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา (การออกแบบการสอน) และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติการใหม่วงรอบที่ 2 (Re-Acting) ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นโดยการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual มีแนวทางการดำเนินงานเหมือนขั้นตอนที่ 2

ขั้นที่ 7 การสังเกตผลใหม่วงรอบที่ 2 (Re-Observing) สังเกตกระบวนการปฏิบัติ และผลของการปฏิบัติ เหมือนขั้นตอนที่ 3 ระบุง่องค์ความรู้ใหม่หรือการเรียนรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 8 การสะท้อนผลใหม่ (Re-Reflecting) เหมือนขั้นตอนที่ 4

ขั้นที่ 9 ทำซ้ำเป็นวงรอบที่ 3 ตามขั้นที่ 5 ถึง ขั้นที่ 8 แล้วผู้ศึกษา และทีม E-PLC นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วเขียนเป็นสรุปผลและจัดทำเป็นเอกสาร

ขั้นที่ 10 การสรุปผล (Conclusion) จัดทำรายงานสรุปผล จัดประชุมเชิงวิชาการ เพื่อนำเสนอผลงานศึกษาต่อไป

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีประชากร และกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา ดังนี้

4.2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนกระแสนพัฒนา อ.พล จ.ขอนแก่น สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั้งหมด 2 ห้องเรียน จำนวน 34 คน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนกระแสนพัฒนา อ.พล จ.ขอนแก่น สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ประกอบด้วย นักเรียนชาย 9 คน นักเรียนหญิง 9 คน รวม 18 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากแต่ละห้องมีการจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อนเหมือนกันเหมือนกัน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

4.3.1 แผนการจัดการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสนพัฒนา ด้วยกระบวนการ E-PLC จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 1 ชั่วโมงรวม 3 ชั่วโมง ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ไปซื้อของกันเถอะ จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อยากอ่านหนังสือจังเลย จำนวน 1 ชั่วโมง และ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง งานอดิเรกของฉันคือการวาดรูป จำนวน 1 ชั่วโมง

4.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา ภาษาญี่ปุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และผ่านการทดลองการนำไปใช้

4.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสนพัฒนา ด้วยกระบวนการ E-PLC

4.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4.4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาญี่ปุ่น หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 หาค่าความยาก (P) ได้ค่าความยากรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.50-0.75 หาค่าอำนาจจำแนก วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอิงเกณฑ์ของ Brennan (B) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.25-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Lovett ได้ค่าเท่ากับ 0.9058

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสนพัฒนา อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 18 คน โดยมีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.5.1 ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์ ตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกเดียวกันให้ 0 คะแนน และบันทึกคะแนนเพื่อใช้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

4.5.2 การจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual วิชาภาษาญี่ปุ่น โดยแผนการเรียนรู้ 3 แผน แผนการเรียนรู้ละ 1 ชั่วโมง รวม 3 ชั่วโมง

4.5.3 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาครบแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วนำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์ ตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน และบันทึกคะแนนเพื่อใช้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน (Post-test)

4.5.4 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อสรุปผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อไป

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual โดยใช้สูตรการหาค่า E1/E2

4.6.2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual โดยใช้สูตรการหาค่า E.I.

4.6.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน (T-test)

4.6.4 วิเคราะห์ค่าความพึงพอใจของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual

5. ผลการศึกษา

5.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ประสิทธิภาพของกระบวนการ E1 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E2

คะแนน	n	คะแนนเต็ม	μ	σ	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ E1	18	30	24.39	2.38	81.30
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E2	18	30	25.44	1.98	84.81
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E1/E2) = 81.30/84.81					

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1) คิดเป็นร้อยละ 81.30 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E2) คิดเป็นร้อยละ 84.81 หรือ E1/E2 เท่ากับ 81.30/84.81 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบ Audio-Lingual

คะแนน	n	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน (ทุกคน)	ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I)
การทดสอบก่อนเรียน	18	30	269	0.6974
การทดสอบหลังเรียน	18	30	458	

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual มีค่าเท่ากับ 0.6974 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.74 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 0.50 หรือร้อยละ 50

5.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า มีคะแนนสูงขึ้น โดยคะแนนทดสอบก่อนเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 269 คะแนน (\bar{X} = 14.94 , S.D. = 1.43) ส่วนคะแนนทดสอบหลังเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 458 คะแนน (\bar{X} = 25.44 , S.D. = 1.98) และเมื่อนำคะแนนไปทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบค่า t (t-test for dependent sample) ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 ผลการวิเคราะห์ค่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสนพัฒนา ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ในรายวิชาภาษาญี่ปุ่น ความพึงพอใจอยู่ที่ 4.01 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

6. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสนพัฒนา ด้วยกระบวนการ E-PLC สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ดังนี้

6.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสนพัฒนา ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1) คิดเป็นร้อยละ 81.30 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E2) คิดเป็นร้อยละ 84.81 จากแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน มีค่า E1/E2 ที่ระดับ 81.30/84.81 หมายความว่าคะแนนจากการทำกิจกรรมและการทดสอบย่อยระหว่างเรียนของการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกระแสนพัฒนา ด้วยกระบวนการ E-PLC มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้แบบฟัง-พูดและการฝึกปฏิบัติฟัง-พูดด้วยตนเองโดยแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันไป คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านารเรียนและการทำงาน นักเรียนที่มีความสามารถสูงกว่าช่วยอธิบายและแลกเปลี่ยน

ความคิดกับเพื่อนในกลุ่มที่มีความสามารถต่ำกว่าให้เข้าใจ ประกอบกับการแก้ปัญหาพร้อมกันอย่างเป็นขั้นตอน จึงทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนและได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการจัดทำแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้ผ่านการตรวจสอบ แก่ใจจากทีม E-PLC ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง วิธีแก้ปัญหาเพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พิสมร ชูอม (2561) ที่ว่าเมื่อนักเรียนได้ฝึกฝนพูดกับเพื่อน โดยมีเพื่อนคอยให้ คำแนะนำ ได้แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความมั่นใจ การวิจารณ์ การให้คำแนะนำจึงปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการพูดได้ดีขึ้น ด้วยเพราะรู้ปัญหา และข้อผิดพลาดที่ตนเองต้องนำข้อวิจารณ์จากเพื่อนสมาชิกในชั้นเรียนและครูไปปรับปรุงพัฒนา

6.2 ผลการวิเคราะห์หัตถ์ชั้นปีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้ (E.I) โดยรวมเท่ากับ 0.6974 โดยค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC แสดงว่าพัฒนาการของนักเรียนจากก่อนเรียนและหลังเรียนว่ามีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง และนิธิดา อติภทรนันท์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับดี และมีความรู้ทางด้านไวยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น และอุบลรัตน์ ศิริสุขโกคา (2560) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดเกมคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด ชนิดของคำ และสำนวนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลกำแพงแสน ผลการวิจัย พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนด้วยชุดเกมคอมพิวเตอร์สูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

6.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียน ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual ด้วยกระบวนการ E-PLC มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเฉลี่ย 14.94 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.43 ($\bar{X}=14.94$, S.D. = 1.43) และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 25.44 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.98 คะแนน ($\bar{X}=25.44$, S.D. = 1.98) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลปรากฏว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนแบบกระตือรือร้น ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองสอดคล้องกับงานวิจัยของ Anchunda and Kaewurai (2021) ได้อธิบายว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ ผู้เรียนได้สื่อสารเพื่อสื่อความหมายมากกว่าเน้นความถูกต้องทางไวยากรณ์เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความพร้อม ฝึกฝนและใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุ เหล่านี้จึงทำให้ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษหลังใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนแบบตามธรรมชาติอยู่ในระดับ A2 ตามกรอบ มาตรฐาน CEFR อีกทั้งการทำกิจกรรมทางภาษาที่ผู้เรียนคุ้นเคยสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนทางภาษาได้ดีขึ้น ช่วย ลดความกังวล ความเครียด ทำให้ผู้เรียนเกิดความผ่อนคลายในการเรียนรู้ในห้องเรียน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนแบบธรรมชาติภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด

6.4 ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual เน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการฟัง พูด จึงทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการพูดและการฟังมากขึ้น ส่งผลให้ทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนสูงขึ้น ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่เน้นการบรรยาย นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข สนุกสนาน ช่วยทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด อีกทั้งยังทำให้

นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นมากขึ้นรวมทั้งนอกจากจะได้เรียนภาษาแล้วนักเรียนได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของประเทศญี่ปุ่น ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Audio-Lingual จึงเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ทำให้ให้นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากในทุกด้าน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

7.1.1 ในด้านการเรียนภาษาที่สมควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องของวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศญี่ปุ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับวัฒนธรรมประเพณีนอกจากการเรียนเรื่องของภาษาเพียงอย่างเดียว

7.1.2 ก่อนทำการศึกษาค้นคว้าและปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เข้าใจรูปแบบการจัดการเรียนรู้และเนื้อหาที่ใช้ให้ชัดเจนก่อน

7.1.3 เมื่อจบเนื้อหาเรื่องหนึ่งแล้วควรให้ผู้เรียนมีคาบเรียนที่เป็นการฝึกปฏิบัติทั้งคาบเรียนนอกเหนือจากการฝึกปฏิบัติและเรียนเนื้อหาในคาบนั้น ๆ พร้อมกันเพียงอย่างเดียว

7.1.4 ควรเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ อาทิเช่น การเล่นเกมโดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อเป็นการกระตุ้นผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอน

7.1.5 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ Audio-Lingual ผู้สอนควรเลือกเนื้อหาสาระที่ใกล้ตัวเพื่อสร้างความสนใจและความกระตือรือร้นของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพของสถานการณ์และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างชัดเจน อันเป็นตัวกระตุ้น ให้นักเรียนเกิดข้อสงสัยหรือเกิดคำถาม และต้องการแสวงหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองอยากรู้ นำไปสู่การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและที่สำคัญนักเรียนจะให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มกำลังและตั้งใจ

7.1.6 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ Audio-Lingual ผู้สอนควรเลือกใช้สื่อที่ทันสมัยหลากหลายและมีความเหมาะสมกับเนื้อหาเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้อยากเรียนรู้และช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

7.2.1 จากการศึกษา พบว่าผู้เรียนเกิดองค์ความรู้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนควรนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการศึกษาต่อไป

7.2.2 ครูควรมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของเนื้อหา รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสนุกกับการเรียน

7.2.3 ครูควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจากการมีส่วนร่วม และสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและเกิดความเท่าเทียมกับสมาชิกในกลุ่ม

7.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

7.3.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ Audio-Lingual ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดระดับสูงด้านอื่น เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

7.3.2 ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ Audio-Lingual ไปใช้ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอื่น เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องของสภาพสังคม วัฒนธรรม ร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา เป็นต้น

8. เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ เลหาบุรณะกิจ คตะกะทริ. (2555). “กรอบมาตรฐานภาษาญี่ปุ่น (Japanese Language Standard) ด้านการพูดและการฟังสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกในสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 41(1); 1-35.
- _____. (2561). การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบต้นตัวและไตรตรง. **วารสารอักษรศาสตร์**, 47(2); 331-391.
- _____. (2565a). ภาษาศาสตร์ประยุกต์เพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2565b). มองภาษาญี่ปุ่นผ่านการเปรียบเทียบ. โครงการเผยแพร่ ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิรัช วงศ์ภินันท์พัฒนา. ม.ป.ป. ภาษากับการสื่อสารมวลชน (เอกสารประกอบการสอน). คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กวิตา ฟองสถาพร. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการจัดการความหมายร่วมกันและแนวคิดการอ่านบทละครเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสื่อสารภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้เรียนระดับต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, หลักสูตรและการสอน
- กันหาทิพย์ สิงหะเนติ. ม.ป.ป. วิธีการสอนโดยอาศัยการฟังพูด. น. 20-33.
- กุลิสรา จิตรชญาณิข. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ ฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง และ นิธิตา อติภทรนันท์. (2560). การใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษและความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. **ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 19(4); 51-64.
- ทัศนีย์ เมธาพิสิฐ และ วรณิษา ไวยฉายี. (2553). การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นมุ่งสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล. **วารสารญี่ปุ่นศึกษา**, 27(2); 87-100.
- ทิตนา แชมมณี. (2562). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิสมร ชูอม. (2561). การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตรและวิธี สอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รวุฒิ จิราสมบัติ. (2550). การศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย. **วารสารอักษรศาสตร์**, 36(2); 83-91.
- สุมาลี วัชรายทอง. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเรียน ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT. (วิทยานิพนธ์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). **หลักการสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์.
- Anchunda, H. Y., & Kaewurai, W. (2021). Instructional Model Development Based on Collaborative and Communicative Approaches to Enhance Lower Secondary Students' English-Speaking Skills in Thailand. **Kasetsart Journal of Social Sciences**, 42(2); 287–292. Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/kjss/article/view/250923>.

แนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและ
อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
Administrative Guidelines Development for Teacher Promoting in Classroom Research
in Mueang Yang and Lam Thamenchai under Nakhon Ratchasima Primary
Educational Service Area Office 7

จตุรรัตน์ แก้วกองมา¹, ธนาศักดิ์ ศิริบุญยันท²

Jutarat Kaewkongma¹, Tanasak Siripunyanan²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

²อาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts,
College of Asian Scholars, Thailand

²Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars, Thailand

Corresponding author. Email: Jutarat122313@gmail.com

(Received: May 9, 2025; Revised: June 5, 2025; Accepted: June 8, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 และ 2) แนวทางการพัฒนาพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 วิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 210 คน จากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนงบประมาณ การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

ความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.179$) ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.190$) รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ($PNI_{Modified} = 0.184$) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.183$) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.178$) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.172$) และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.168$) ตามลำดับ

แนวทางในการพัฒนาพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ประกอบด้วย 6 ด้าน 18 แนวทาง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การทำวิจัยในชั้นเรียน; วิจัยในชั้นเรียน; แนวทางการบริหารจัดการ

Abstract

This research aimed to study: (1) the current conditions, desired conditions, and needs for administrative practices that promote classroom research among teachers in Mueang Yang and Lam Thamenchai Districts under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7, and (2) the development guidelines for such administrative practices. The study employed a mixed-methods research design. The sample consisted of 210 school administrators and teachers, selected using stratified random sampling and simple random sampling based on the Krejcie and Morgan table. Research instruments included a five-point Likert scale questionnaire with content validity assessed through the Item-Objective Congruence (IOC) method (IOC values ranging from 0.60 to 1.00), discrimination indices ranging of 0.75, and a reliability coefficient of 0.96. Additional tools included semi-structured interviews and evaluation forms for assessing appropriateness and feasibility. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$), and content analysis.

The results of the research were as follows:

The current conditions of administrative practices promoting classroom research among teachers were rated at a high level overall. When analyzed by dimension, one aspect was rated at a moderate level, while the other five were at a high level. The highest mean was in policy formulation and planning, and the lowest was in teacher recognition.

The desired conditions were rated at the highest level overall, with two aspects rated at a high level and four at the highest level. The highest mean was in policy formulation and planning, and the lowest was in teacher recognition.

The priority needs, ranked from highest to lowest, were as follows: providing teachers with knowledge about classroom research ($PNI_{Modified} = 0.190$), policy formulation and planning ($PNI_{Modified} = 0.184$), budgetary support ($PNI_{Modified} = 0.183$), professional advancement support ($PNI_{Modified} = 0.179$), teacher recognition ($PNI_{Modified} = 0.178$), and creating a supportive environment for classroom research ($PNI_{Modified} = 0.168$).

The development guidelines for administrative practices promoting classroom research among teachers comprised six key areas: (1) policy formulation and planning (3 guidelines), (2) creating a supportive environment (3 guidelines), (3) providing teachers with research knowledge (3 guidelines), (4) budgetary support (3 guidelines), (5) promoting professional advancement (3 guidelines), and (6) teacher recognition (3 guidelines), totaling 18 guidelines. These guidelines were rated at the highest level of appropriateness (mean = 4.94) and feasibility (mean = 4.76).

Keywords: Classroom Research, Administration Guidelines, Classroom Research Promotion

1. บทนำ

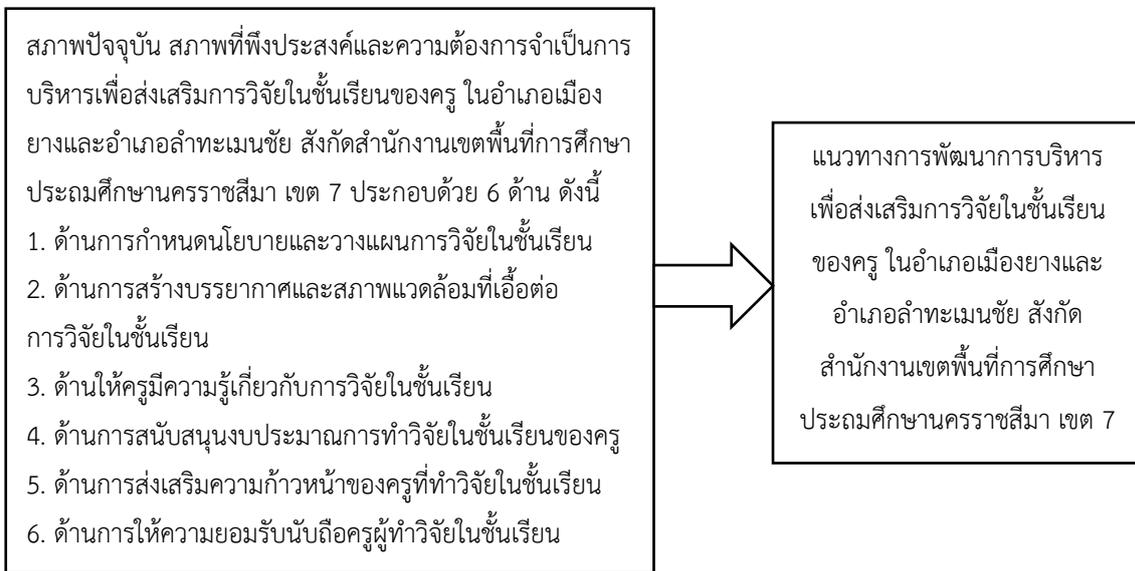
การศึกษานับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม และการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้คนไทยสามารถเรียนรู้ปรับตัว พึ่งพาตนเองและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้เหมาะสมและเข้ากับสังคมโลกในยุคปัจจุบันได้ (สุรพัชร เกตุรัตน์, 2561) และการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบและตัดสินใจ การดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายของการบริหารจัดการโรงเรียนที่วางไว้ โดยผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ มีความก้าวหน้าทางการวิจัยในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ผู้บริหารต้องใช้กระบวนการใช้อิทธิพลเหนือคนอื่นและนำคนอื่นไปสู่การเปลี่ยนแปลงองค์กรหรือบุคลากรในสถานศึกษาทั้งนักเรียน ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีภาระหน้าที่สำคัญการสร้างคนให้มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน เพราะการวิจัยในชั้นเรียน มีผลต่อผู้เรียนโดยตรง การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด (จรรยา คุณมี, 2558)

สภาพปัญหาของอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในเรื่องของการวิจัยในชั้นเรียนนั้นยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร อันเนื่องมาจากสภาพการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นหนักในด้านความรู้ ความจำ เน้นหนักในเนื้อหาวิชาการ ครูมองไม่เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนอย่างรอบด้าน นักเรียนไม่มีโอกาสได้เรียนตามความสนใจหรือความถนัด รวมไปถึงการไม่ได้รับโอกาสที่จะใช้วิธีการหรือกระบวนการต่าง ๆ มา

แก้ปัญหาด้วยตนเอง ไม่สามารถคิดนอกกรอบ คิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู อีกทั้งการวิจัยในชั้นเรียนเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นฐานหลักสนับสนุน การพัฒนาประเทศในทุกด้านอย่างยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7, 2566)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนมีความจำเป็นและมีบทบาทต่อผู้เรียน สถานศึกษา และการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย เป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เพื่อนำผลการศึกษาใช้ประโยชน์ในการวางแผน วางกลยุทธ์ของสถานศึกษา กำหนดแผนนโยบาย เพื่อใช้ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน รวมถึงการนำไปใช้แก้ปัญหาแก่ครูผู้สอนที่ยังขาดประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียน ช่วยทำให้ครูผู้สอนได้นำแนวทางสำคัญที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการให้วิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพ แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารที่ส่งเสริมด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู วัตถุประสงค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน 3) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน 4) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู 5) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน 6) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

3. วิธีดำเนินการศึกษา

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองยาง และอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในปีการศึกษา 2566 จาก 39 โรงเรียน จำนวน 454 คน จำนวนผู้บริหาร 48 คน และจำนวนครู 406 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบตารางเครจซี่ และมอร์แกน ได้จำนวน 210 คน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 48 คน เลือกแบบเจาะจง

2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนโรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครูผู้สอนทั้งสิ้น 162 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 6 ด้าน ตามนิยามศัพท์

3. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาจากคำแนะนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาสาระสำคัญให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อปรับปรุง และแก้ไขให้ถูกต้อง

4. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบ เพื่อนำมาหาค่าเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยวิธีการหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในอำเภอเมืองยาง และอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 กลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม และค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชา การบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลศึกษา เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจาก สถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เมื่อได้รับแบบสอบถาม ผู้ศึกษาดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ของการตอบ แบบสอบถามเพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลตามขั้นตอนของการศึกษาต่อไป

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยาง และอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน โดยมีขั้นตอนการดำเนิน ดังนี้

1. สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและ อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

2. ยกร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและ อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

3. ประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและ อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งแบ่งหัวข้อการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วน 7 ข้อคำถาม มีขั้นตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ผู้ให้ สัมภาษณ์ตำแหน่ง สถานศึกษา วันที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์หัวข้อ แนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ใน อำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชา การบริหาร การศึกษาวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลศึกษา เก็บรวบรวมโดยใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์

สำหรับการตอบคำถามแบบปลายปิด (Open-End) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

4. ผลการศึกษา

ผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ผู้อำนวยการ	48	22.86
2. ครูผู้สอน	162	77.14
รวม	210	100

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนรวมทั้งสิ้น 210 คน มีตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86 และมีตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	$PNI_{Modified} = (1 - D)/D$	ลำดับความจำเป็น
1) ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน	4.05	0.66	มาก	4.82	0.4	มากที่สุด	0.190	1
2) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน	3.99	0.75	มาก	4.66	0.51	มากที่สุด	0.168	6
3) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน	3.96	0.80	มาก	4.64	0.53	มากที่สุด	0.172	5
4) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู	3.76	0.84	มาก	4.45	0.51	มาก	0.184	2

การบริหารเพื่อส่งเสริม การวิจัยในชั้นเรียนของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	$PNI_{Modified}$ (1-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
5) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า ของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.77	0.82	มาก	4.69	0.50	มากที่สุด	0.183	3
6) ด้านการให้ความยอมรับนับ ถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.48	0.93	ปานกลาง	4.10	0.53	มาก	0.178	4
เฉลี่ยรวม	3.84	0.80	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด	0.179	-

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.05$) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.99$) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.96$) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ($\bar{X} = 3.76$) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.77$) และด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.48$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X} = 4.52$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.82$) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.66$) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.64$) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ($\bar{X} = 4.45$) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

การประเมินความต้องการจำเป็นของการการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.179$) เมื่อพิจารณาจากคุณลักษณะที่ควรได้รับการพัฒนา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.190$) รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ($PNI_{Modified} = 0.184$) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.183$) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.178$) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.172$) และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.168$) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

แนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีทั้งหมด 6 ด้าน จำนวน 18 แนวทาง ความเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X} = 4.94$) และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริม

การวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X} = 4.76$) และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

5. สรุปผลการศึกษา

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

สภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.05$) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.99$) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.96$) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ($\bar{X} = 3.76$) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.77$) และด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.48$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X} = 4.52$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.82$) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.66$) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.64$) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ($\bar{X} = 4.45$) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็น ของการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.179$) เมื่อพิจารณาจากคุณลักษณะที่ควรได้รับการพัฒนา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.190$) รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ($PNI_{Modified} = 0.184$) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.183$) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.178$) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.172$) และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ($PNI_{Modified} = 0.168$) ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ทั้งหมด 18 แนวทาง มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82, 5.00, 4.85, 4.96, 5.00, และ 5.00 ตามลำดับ และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76, 4.82, 4.71, 4.89, 4.71, และ 4.66 ตามลำดับ

1. ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน โดยมีแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ 1) ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัยที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารดำเนินการปฏิบัติตามนโยบายของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด 3) การส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนการวิจัยมักพบปัญหา

2. ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยมีแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ 1) สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู 2) การส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนด้านการสนับสนุนงบประมาณมักพบปัญหา 3) ควรมีการปรับปรุงแก้ไขโดยการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเป็นระบบ

3. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยมีแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ 1) สถานศึกษามีการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน 2) การส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนมักพบปัญหา 3) ควรมีการปรับปรุงแก้ไขโดยการจัดสรรรางวัลหรือการยกย่องสำหรับผลงานวิจัยที่ดี

4. ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยมีแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ 1) สถานศึกษามีการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน 2) การส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยมักพบปัญหา 3) ควรมีการปรับปรุงแก้ไขโดยการจัดสรรรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณสำหรับครูผู้ทำวิจัยดีเด่น

5. ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โดยมีแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน 2) การส่งเสริมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมักพบปัญหา 3) ควรมีการปรับปรุงแก้ไขโดยการจัดฝึกอบรมทักษะการวิจัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

6. ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน โดยมีแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ 1) สถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน 2) ในฐานะผู้บริหาร มีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน 3) การส่งเสริมการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียนมักพบปัญหา

6. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ซึ่งผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผล ได้ดังนี้

6.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าทั้งผู้บริหารและครูมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการวิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งแม้ว่าจะอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงขาดความชัดเจนและความต่อเนื่องในเชิงปฏิบัติ รวมถึงการติดตามประเมินผลยังไม่ทั่วถึงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัย พบว่ายังมีข้อจำกัดในเรื่องทรัพยากรและโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ส่วนด้านความรู้ของครูเกี่ยวกับการวิจัย ยังขาดการอบรมและการนิเทศที่ต่อเนื่องเพียงพอ นอกจากนี้ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ยังประสบปัญหาการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอและไม่สม่ำเสมอ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารมีความพยายามสนับสนุนในระดับหนึ่ง แต่ยังคงขาดระบบการพิจารณาความดีความชอบและการยกย่องเชิดชูเกียรติที่ชัดเจนและต่อเนื่อง และในด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย

พบว่าผู้บริหารมีการยอมรับและสนับสนุนในระดับมาก แต่ยังมีช่องว่างในการประชาสัมพันธ์ผลงาน การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อยกย่องครูผู้ทำวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังสูงต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยในชั้นเรียนอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับ แนวคิดของ เสริมทรัพย์ วรปัญญา และ อภิสรณ์ ภาชนะวรรณ (2565) ที่สรุปว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ชาติโย (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม และ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา รุจิเมธาภาส (2566) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยงานของสุกัญญาเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ในการออกแบบและพัฒนาระบบการที่ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ผ่านการวางแผน การอบรม การนิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ

ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น จำนวน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน **ตามลำดับ** สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของนรินทร์ สังข์รักษา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูอาชีวศึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเน้นให้ความสำคัญกับการวางนโยบายอย่างชัดเจน การสนับสนุนงบประมาณ และการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน งานวิจัยของสุมาลีและศิวกรณ์พบว่า การที่ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายและแผนสนับสนุนการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม จะช่วยเพิ่มความมั่นใจและขวัญกำลังใจให้กับครูในการดำเนินการวิจัย นอกจากนี้ยังเน้นว่าการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ รวมถึงการส่งเสริมและยกย่องครูที่มีผลงานวิจัย เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาครูประสบความสำเร็จ

6.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 สามารถอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

6.2.1 ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งแม้ว่าจะอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงขาดความชัดเจนและความต่อเนื่องในเชิงปฏิบัติ รวมถึงการติดตามประเมินผลยังไม่ทั่วถึงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Goldwyn, Shana (2008) ที่กล่าวว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มต้นจากการกำหนดนโยบายและวางแผนที่ชัดเจน ครอบคลุม และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นแนวทางที่ตรงกับการพัฒนาในด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน

6.2.2 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัย พบว่ายังมีข้อจำกัดในเรื่องทรัพยากรและโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ซึ่งงานวิจัยนี้สอดคล้องกับ Fraser (1998) ที่ชี้ให้เห็นว่าการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมส่งผลต่อแรงจูงใจและประสิทธิภาพของครูและนักเรียน สอดคล้องกับการส่งเสริมบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา

6.2.3 ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน แม้ว่าจะอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงขาดการอบรมและการนิเทศที่ต่อเนื่องเพียงพอ นอกจากนี้ โดยสถานศึกษาต้องการให้มีการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม รวมถึงมีการจัดอบรม พัฒนาทักษะ และนิเทศการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Becker (1993) กล่าวถึงความสำคัญของการลงทุนในการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากร ซึ่งตรงกับความเป็นในการจัดอบรมและสนับสนุนให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

6.2.4 ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ยังประสบปัญหาการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอและไม่สม่ำเสมอ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Drucker (1995) ที่เน้นการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการขององค์กร ซึ่งสะท้อนถึงข้อค้นพบด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่ควรมีความเพียงพอและเหมาะสม

6.2.5 ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารมีความพยายามสนับสนุนในระดับหนึ่ง แต่ยังคงขาดระบบการพิจารณาความดีความชอบและการยกย่องเชิดชูเกียรติที่ชัดเจนและซึ่งสอดคล้องกับความจำเป็นในการส่งเสริมความก้าวหน้าและให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน Fullan ปี 2002 เน้นว่าความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทั้งผู้บริหารและครู

6.2.6 ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย พบว่าผู้บริหารมีการยอมรับและสนับสนุนในระดับมาก แต่ยังมีช่องว่างในการประชาสัมพันธ์ผลงาน การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อยกย่องครูผู้ทำวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงาน Alshmemri ชี้ว่าแรงจูงใจและความยอมรับส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน รวมถึงต้องมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยในสถานศึกษาในงานนี้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

7.1.1 จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้น ผู้บริหารในสถานศึกษาและครูได้ให้ความสำคัญกับการมีนโยบายที่ชัดเจน ต้องมีแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้จริง และแผนการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่อง ไม่เป็นเพียงแค่การกำหนดไว้ในเอกสารหรือโครงสร้าง แต่ต้องสามารถนำไปขับเคลื่อนการพัฒนาครูและการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่ยกย่องชมเชยให้รางวัล ให้เกียรติครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน การรับฟัง ความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของครูผู้ทำการวิจัยในโรงเรียน ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.1.2 จากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ได้แก่ ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรทำวิธีการต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน เหมาะกับการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูบุคลากรทำท่าย ความรู้ความสามารถ เพื่อเกิดแนวคิดใหม่ๆรวมถึงสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรคครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

7.1.3 จากผลการศึกษา ความต้องการจำเป็นของการการบริหารเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของครู ในอำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการวิจัยในชั้นเรียนมีความต้องการพัฒนามากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดประชุมสื่อสารนโยบาย ให้ครูและบุคลากรทุกคนได้รับรู้ เข้าใจ และมีส่วนร่วมในแผนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง อาจจัดประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อทบทวนนโยบาย ชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงเปิดโอกาสให้ครูเสนอข้อคิดเห็นหรือปัญหาที่พบจากการทำวิจัยจริง เพื่อให้เกิดการปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับบริบท รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของ และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยอย่างทั่วถึง เพื่อพัฒนางานการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงหรือหน่วยงานการศึกษาอื่น ๆ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้และเปรียบเทียบความแตกต่างเชิงบริบท ควรมีการขยายการศึกษาไปยังสถานศึกษาในจังหวัดหรือสังกัดอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในระดับประเทศได้

7.2.2 ควรศึกษาปัจจัยและอุปสรรคที่มีผลต่อการนำแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้จริง แม้จะมีการออกแบบแนวทางที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ แต่ในเชิงปฏิบัติอาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร หรือโครงสร้างการบริหาร ดังนั้นการศึกษาปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้สามารถออกแบบกลยุทธ์หรือมาตรการแก้ไขปัญหา เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติจริงมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2567, จาก <http://ver.vec.go.th/th-th/หน่วยงาน/กลุ่มวิจัยส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการอาชีวศึกษา>.
- จรูญ คุณมี. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชธานี. อุบลราชธานี.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 ตอนที่ 43 ก (5 มีนาคม 2551) : 1-24.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สุรพัชร เกตุรัตน์. (2561). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Alshmemri, M., Shahwan-Akl, L., & Maude, P. (2017). Herzberg's two-factor theory. *Life Science Journal*, 14(5); 12-16.
- Becker, G. S. (1993). Nobel lecture: The economic way of looking at behavior. *Journal of political economy*, 101(3); 385-409.
- Drucker, P. F. (1995). The information executives truly need. *Harvard business review*, 73(1); 54-62.

- Fraser, B. J. (1998). Classroom environment instruments: Development, validity and applications. **Learning environments research**, 1, 7-34.
- Fullan, M. (2002). Principals as leaders in a culture of change. **Educational leadership**, 59(8); 16-21.
- Goldwyn, S. (2008). Educational administration: Theory, research, and practice. **Journal of Educational Administration**, 46(1); 123-127.
- Ubaidillah, M. (2018). Innovation Leadership in improving the quality of Education. **International Journal of Mechanical Engineering and Technology**, 9(7); 1288-1299.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา

The Development of Learning Achievement through Davies' Practical Model on Plant Propagation by Air Layering for Grade 5 Students at Ban Nong Bua Daeng Wittaya School

พุทธรักษ์ มีศรี

Puttarak. Meesri

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอหนองสองห้อง

Nongsonghong. District Learning Encouragement Center, Thailand

Corresponding author. Email: tolo_tud5555@hotmail.com

(Received: May 19, 2025; Revised: June 1, 2025; Accepted: June 5, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ทั้งหมด จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า Z (Wilcoxon-signed rank test)

ผลการศึกษา พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ด้วยกระบวนการ E-PLC มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1) คิดเป็นร้อยละ 81.67 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E2) คิดเป็นร้อยละ 88.89 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 หรือ E1/E2 เท่ากับ 81.67/88.89

2. ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) มีค่าเท่ากับ 0.65 หรือมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 65 ซึ่งมีค่าดัชนีประสิทธิผลสูงกว่าที่เกณฑ์กำหนด 0.50

3. ผลการวิเคราะห์ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 13.17 และหลังเรียนมี คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 26.67 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้; รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

Abstract

This study aimed to: 1) examine the effectiveness of a learning management plan based on Davies' Practical Model on plant propagation by air layering for Grade 5 students according to the 80/80 criterion; 2) study the effectiveness index of the learning management using Davies' Practical Model on plant propagation by air layering; 3) compare the students' learning achievement before and after participating in the instruction using Davies' Practical Model; and 4) investigate the students' satisfaction with the instruction using Davies' Practical Model on plant propagation by air layering through the E-PLC process. The target group consisted of six Grade 5 students at Ban Nong Bua Daeng Witthaya School. The research instruments included: 1) the instructional plan and 2) a learning achievement test. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and the Wilcoxon Signed-Rank Test.

The results of the study were as follows:

1. The effectiveness of the instructional plan based on Davies' Practical Model with the E-PLC process was 81.67% for process performance (E1) and 88.89% for learning outcome performance (E2), which exceeded the set standard of 80/80.
2. The effectiveness index (E.I.) of the instructional approach was 0.65, indicating a 65% learning progress, which was higher than the standard criterion of 0.50.
3. Students' learning achievement scores before instruction had a mean of 13.17, while the post-instruction mean was 26.67. The post-test scores were significantly higher than the pre-test scores at the .05 level.

Keywords: Learning management; Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain

1. บทนำ

การจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในยุคปฏิรูปการศึกษาแตกต่างไปจากการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา นั่นคือนักเรียนได้เรียนแต่ทฤษฎีในห้อง แต่ไม่ค่อยมีโอกาสได้ปฏิบัติงานเนื่องจากความจำกัดของสถานที่และเวลา ตลอดจนการปฏิบัติงานแต่ละครั้งนักเรียนปฏิบัติงานรายบุคคล กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนจึงไม่เกิดขึ้น มีผลให้ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจและไม่มีความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ขาดทักษะในการทำงาน ขาดทักษะการจัดการ เป็นต้น ผู้วิจัยเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการสอนหลายปีการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรในการเรียนรู้บางเนื้อหา โดยเฉพาะเรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง จากการประเมินผลพบว่านักเรียนไม่สามารถปฏิบัติการขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่งได้ และที่สำคัญนักเรียนไม่สามารถบอกวิธีการขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ยกเว้นการขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่งที่มีวิธีปลูกอยู่ในตำราเรียนหรือใบความรู้ที่ครูแจกให้เท่านั้น แต่ในสภาพจริงของการดำเนินชีวิตนักเรียนอาจจะต้องปลูกผักสวนครัวชนิดอื่นๆ ด้วย นอกจากนั้นเมื่อครูให้ทำข้อสอบที่ถามความรู้นอกตำราเรียน นักเรียนจึงไม่สามารถตอบคำถามได้ ผู้วิจัยจึงได้คิดวิธีการที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะในการทำงานอย่างจริงจัง จึงคิดหาวิธีการที่จะให้นักเรียนปฏิบัติงานจริงๆ คือ สามารถขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่งนำไปขยายพันธุ์ต่อ หรือนำไปจำหน่ายได้ แต่การปฏิบัติงานเพียงลำพังคนเดียววนั้นเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการทำงานนักเรียนอาจไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ผู้วิจัยจึงนำกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพฯ ดังกล่าว

จากเอกสารบทความที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ด้วยกระบวนการ E-PLC แก้ไขปัญหาความเบื่อหน่ายสร้างความกระตือรือร้นแก่ผู้เรียน ปลุกฝัง พฤติกรรม การมีส่วนร่วมของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาการงานอาชีพ และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ด้วยกระบวนการ E-PLC เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2.2 เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ด้วยกระบวนการ E-PLC

2.3 เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ด้วยกระบวนการ E-PLC

2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ด้วยกระบวนการ E-PLC

3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies, 1971)

เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก มีกระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ คือ ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย คือ ผู้สอนแบ่งทักษะทั้งหมดให้เป็น ทักษะย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามทีละส่วนอย่างช้าๆ

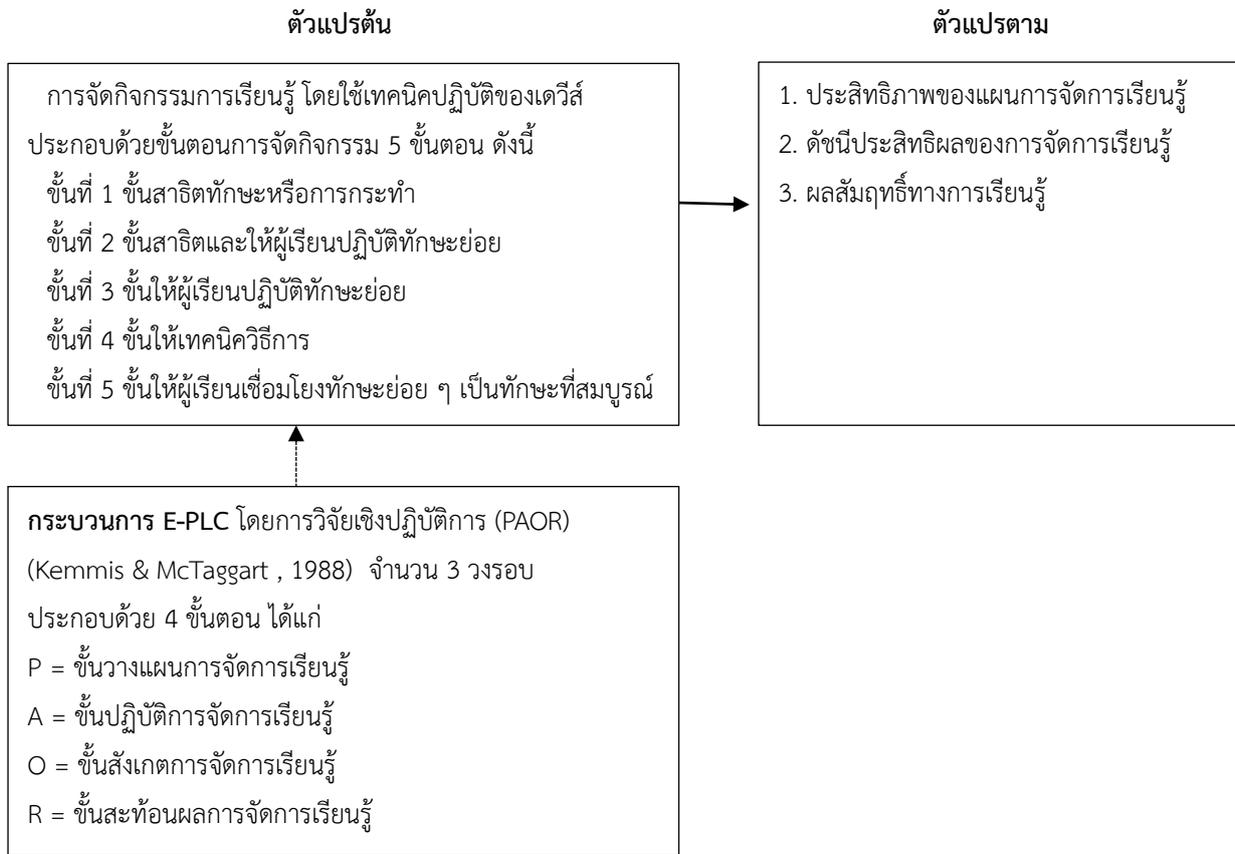
3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย คือ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือการแสดงแบบอย่างให้ดู

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ คือ ผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนนั้นทำงานได้ดีขึ้น

5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ คือ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ

กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ด้วยกระบวนการ E-PLC ผู้ศึกษาจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. วิธีดำเนินการศึกษา

4.1. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 คน เป็นนักเรียนชาย 2 คน นักเรียนหญิง 4 คน

4.2 วนรอบปฏิบัติการ PAOR ต่อ 1 แผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)

- วิเคราะห์ปัญหา
- ศึกษาตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวีส์
- สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวีส์
- สร้างเกณฑ์การประเมิน
- ประชุมทีม PLC ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง ครูผู้สร้างแรงบันดาลใจ ครูร่วมวิชาชีพ

ศึกษานิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ และครูผู้สอน

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Acting)

- ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปผล

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

อัตคิลิวิดิทัศน์การสอน 15-20 นาที

ขั้นที่ 3 การสังเกตผล (Observing)

- สังเกตกระบวนการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือที่ขั้นสังเกตสร้างขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflecting)

- ผู้ศึกษา และทีม PLC นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์ วิเคราะห์ วิพากษ์ ประเมินผลการจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการสอน และจากวงจรปฏิบัติการแต่ละวงจร เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแผน การจัดการเรียนรู้และวางแผนการปฏิบัติการต่อไป

ขั้นที่ 5 การวางแผนใหม่ (Re-Planning)

ประชุมทีม E-PLC เพื่อศึกษาทบทวนผลการดำเนินงาน กำหนดประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา (การออกแบบการสอน) และสร้างหลักสูตรเชิงปฏิบัติการ และโดยใช้เทคนิคเทคนิคการสอนแบบปฏิบัติ

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติการใหม่ (Re-Acting)

- ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น โดยใช้เทคนิคเทคนิคการสอนแบบสาธิต มีแนวการดำเนินงาน เหมือนกับขั้นตอนที่ 2

ขั้นที่ 7 การสังเกตผลใหม่ (Re-Observing)

- สังเกตกระบวนการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือที่ขั้นสังเกต สร้างขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินผลที่เกิดและการตีความปรากฏการณ์ระบุงค์ความรู้ใหม่หรือการเรียนรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น เหมือนขั้นตอนที่ 3

ขั้นที่ 8 การสะท้อนผลใหม่ (Re-Reflecting)

- เหมือนขั้นตอนที่ 4 ผู้ศึกษา และทีม PLC นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์ สังเคราะห์แล้วเขียน เป็นสรุปผลและจัดทำเป็นเอกสาร

ขั้นที่ 9 การสรุปผล (Conclusion)

- จัดทำรายงานสรุปผล จัดประชุมเชิงวิชาการ เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยต่อไป

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.3.1 แผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้

4.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

4.4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00, หาค่าความยากรายข้อ (P) ได้ค่าความยากรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.26-0.78, หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอิงเกณฑ์ของ Brennan (B) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.29-0.86 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Lovett ได้ค่าเท่ากับ 0.88

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการทดลองใช้แผนและรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยมีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดทำเป็น 3 วงรอบ E-PLC

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้
- 4.6.2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้
- 4.6.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

5. ผลการศึกษา

5.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวีส์ วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วยกระบวนการ E-PLC ปรากฏผลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวีส์ วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วยกระบวนการ E-PLC (N=40)

เลขที่	คะแนนระหว่างเรียนของแผนการจัดประสบการณ์ 3 แผนฯ (คะแนนจากใบงาน คะแนนทดสอบย่อย คะแนนการฝึกปฏิบัติหรือคะแนนต่างๆ)			คะแนน ทดสอบ ระหว่างเรียน (กระบวนการ :E1) (30 คะแนน)	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (ผลลัพธ์: E2) (30 คะแนน)
	แผนการจัด ประสบการณ์ที่ 1 (10 คะแนน)	แผนการจัด ประสบการณ์ที่ 2 (10 คะแนน)	แผนการจัด ประสบการณ์ที่ 3 (10 คะแนน)		
Σ	47.00	48.00	52.00	147.00	160.00
μ	7.83	8.00	8.67	24.50	26.67
σ	0.98	0.89	0.82	0.84	1.03
ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนระหว่างเรียนทั้งหมด				E1= 81.67	E2= 88.89

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวีส์ วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วยกระบวนการ E-PLC มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1) คิดเป็นร้อยละ 81.67 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E2) คิดเป็นร้อยละ 88.89 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 หรือ E1/E2 เท่ากับ 81.67/88.89

5.2 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวีส์ วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วยกระบวนการ E-PLC แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวิส วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วยกระบวนการ E-PLC

1. ไม้ดอกไม้ประดับ 2. การขยายพันธุ์พืช 3. การปลูกผักสวนครัว	ผลรวมของคะแนน (n = 40)			ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	เกณฑ์การผ่าน (E.I. มากกว่า 0.50)
	ผลคูณของจำนวน นักเรียน กับ คะแนนเต็ม (6x30)	รวมคะแนนก่อนเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	รวมคะแนนหลังเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)		
รวม	180	147	160	0.6500	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล ซึ่งมีเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ ค่าดัชนีประสิทธิผลที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และเป็นตัวเลขที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยพิจารณาจากคะแนนสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวิส วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลโดยภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.6500 หมายถึง ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในลักษณะที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 65.00 ซึ่งค่าดัชนีประสิทธิผลที่ได้มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ 0.50 หรือร้อยละ 50

5.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียน โดยใช้ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวิส วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วย กระบวนการ E-PLC แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ผลต่าง และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวิส วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วย กระบวนการ E-PLC และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	μ	σ	ΣD	ΣD^2	t	Sig
ก่อนเรียน	6	13.17	1.83	556	1062	44.910*	.000
หลังเรียน	6	26.67	1.03				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวิส วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วยกระบวนการ E-PLCพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 13.17 คะแนน และ 26.67 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การอภิปรายผลการศึกษา

การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวีส์ วิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยาด้วยกระบวนการ E-PLC สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

6.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวีส์ วิชาการงานอาชีพ ชั้น ป.5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา ร่วมกับกระบวนการ E-PLC พบว่า มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1) ร้อยละ 81.67 และด้านผลลัพธ์ (E2) ร้อยละ 88.89 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงว่าแผนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และออกแบบการวัดผลให้เหมาะสมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ บริบูรณ์ (2557) ที่พบว่า เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

6.2 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล

ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลโดยรวมเท่ากับ 0.6500 หรือร้อยละ 65 สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 แสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้เน้นความเข้าใจเชิงลึกและการลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับผลวิจัยของ สุมาลี ทองคำ (2562) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบสาคิตช่วยเพิ่มทักษะการรำมือและรำเท้า ในนาฏศิลป์ไทย และทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในระดับสูง

6.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 13.17 และหลังเรียนเท่ากับ 26.67 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้เทคนิคการสอนแบบปฏิบัติของเดวีส์ร่วมกับ E-PLC ช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนได้อย่างชัดเจนสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิระ อ่ำเจริญ (2557) และ จารุวรรณ ทูลธรรม กับ กิตติ ทูลธรรม (2559) ที่พบว่า การเรียนรู้แบบปฏิบัติช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

7.1.1 ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้ลึกมากขึ้น โดยหาเทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน ที่สร้างความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด

7.1.2 สสำรวจความต้องการของนักเรียน ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7.1.3 กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะทำให้ได้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในระดับที่ดียิ่งขึ้น

7.1.4 การควบคุมชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบสาปฏิบัติ ผู้สอนต้องกระตุ้นผู้เรียนอยู่เสมอ รวมถึงจัดหาสิ่งเร้าให้ผู้เรียนสนใจ

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้างต่อไป

7.2.1 ครูผู้สอนควรให้คำปรึกษา ชี้แนะ ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกัน ระหว่างการเรียน เพื่อทบทวนความรู้และเป็นการกระตุ้นผู้เรียน

7.2.2 การสร้างใบงาน แบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบสำหรับนักเรียน ควรอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจในจุดประสงค์ ของการทำใบงาน แบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ ทั้งนี้ใบงาน ควรมีเนื้อหาที่ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ส่งผลให้ การวัดและประเมินผลมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพอีกด้วย

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา ไชยพันธุ์. (2553). กระบวนการกลุ่ม. พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา วัฒนา. (2550). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนพรการพิมพ์.
- เกวลี ผังดี และ พิมพ์รดา ครองยุติ. (2556). ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตร ของภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต. สาขาสถิติมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กฤษฎา บุญหมื่น. (2555). ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2565 จาก: <http://blogspot.com>.
- จารุวรรณ ทูลธรรม และกิตติ ทูลธรรม. (2559). การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบสาธิตเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะทางการปฏิบัติในเรื่องการใช้งานออสซิลโลสโคป ระดับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น. วารสาร มทร.อีสาน ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคม, 3(2); 45-54.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ทวีป ศิริรัตน์. (2537). เอกสารการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษาครั้งที่ 5 เรื่อง การนำผลวิจัยไปใช้ในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย. (2557). คู่มือปฏิบัติการจัดทำแผนการสอน. นครพนม : สวิณพา.
- ทิพาดี เมฆสุวรรณ. (2558). การส่งเสริมประสิทธิภาพในระบบราชการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์.
- สุมาลี ทองคำ.(2562).การจัดการเรียนรู้แบบสาธิตเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำร่ำมือและทำให้ถูกต้องตามแบบแผนทำร่ำนาฏศิลป์ไทย ของ นักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณวิทย์พัฒนศึกษา. งานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการพัฒนาทางการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณวิทย์พัฒนศึกษา กรุงเทพมหานคร.

การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี

Learning management using the TGT Technique to develop basic reading skills in the
Thai language of Phrathomsuksa 5 at BanLao Nadee School

อัจฉริยารักษ์ บุญดี

Atchariyarak Boondee

โรงเรียนบ้านเหล่านาดี

Banlaonadee School, Thailand

Corresponding author. Email: ingab2544@gmail.com

(Received: May 20, 2025; Revised: June 1, 2025; Accepted: June 4, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT ด้วยกระบวนการ E-PLC 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคำพื้นฐาน วิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนเรียน-หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT ด้วยกระบวนการ E-PLC และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอนโดยเทคนิค TGT ด้วยกระบวนการ E-PLC กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียนทั้งหมดของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี นักเรียนชาย 18 คน นักเรียนหญิง 16 คน รวมทั้งสิ้น 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการทดสอบค่า t (t-test dependent sample)

ผลการศึกษา พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละ 81.96 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละ 87.55 หรือ E_1 / E_2 เท่ากับ 81.96/87.55 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่ามีคะแนนสูงขึ้นโดยคะแนนทดสอบก่อนเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 752 คะแนน ($\mu = 22.12, \sigma = 1.30$) ส่วนคะแนนทดสอบหลังเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 893 คะแนน ($\mu = 26.26, \sigma = 1.29$) และเมื่อนำคะแนนไปทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบค่า t (t-test dependent sample) ผลปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT เรื่องการอ่านคำพื้นฐาน วิชาภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.68, S.D.=0.50)

คำสำคัญ: การอ่าน; การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the effectiveness of the development of basic reading skills in the Thai language of Phrathomsuksa 5 students at BanLao Nadee School by using Cooperative-Learning with TGT Technique, and the E-PLC process, 2) to compare the achievement in basic reading in the Thai language between before and after learning of Phrathomsuksa 5 students at BanLao Nadee School by using Cooperative-Learning with TGT Technique and the E-PLC process, and 3) to assess the satisfaction with the learning management by using the TGT teaching model with the E-PLC process. The target group in this study totaled 34 Phrathomsuksa 5 students, 8 males and 16 females, academic year 2024, BanLao Nadee School. The instruments used in this study were 1) a Learning management plan, and 2) an Academic achievement test. The statistics used in data analysis were percentage (%), mean (μ), standard deviation (σ), and t-test (t-test dependent sample).

The results of the study found that.

1. The results of the analysis of the efficiency of the learning management plan by using the TGT Technique to develop basic reading skills in the Thai language, of Phrathomsuksa 5 students at BanLao Nadee School by using the E-PLC process had percent of efficiency in the process (E_1) was 81.96 and percent of outcome efficiency (E_2) was 87.55, or E_1 / E_2 was 81.96/87.55, which is higher than criteria was 80/80

2. The results of the comparative analysis of academic achievement before and after learning of learning management by using the TGT Technique to develop basic reading skills in Thai language, Phrathomsuksa 5, BanLao Nadee School with the E-PLC process, it was found that the scores were higher, with the overall pre-test was 752 (μ =22.12, σ =1.30). In comparison, the overall post-test was 893 (μ =26.26, σ =1.29). When the scores were tested for the hypothesis of comparing the academic achievement before and after learning by testing the t-test (t-test dependent sample), the results showed that the students' post-test scores were significantly higher than before learning at the .05 level

3. The results of the analysis of the satisfaction of the Phrathomsuksa 5 students at BanLao Nadee School towards the learning activities by using the TGT Technique to develop basic reading skills in the Thai language of Phrathomsuksa 5 students at BanLao Nadee by using the E-PLC process found that

the students were the most satisfied the learning management by using the TGT Technique of Basic reading skills in the Thai language. ($\bar{X}=4.68$, $S.D=0.50$)

Keywords: Reading; Learning management by using the TGT Technique

1. บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ เสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ด้วยความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพจริงในสถานศึกษา จากการจัดการเรียนการสอนเรื่อง การอ่าน คำพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากการเบื่อหน่ายในบทเรียนที่มีเนื้อหาจำนวนมาก ยากต่อการทำความเข้าใจ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านคำพื้นฐาน ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขต่อไป

จากลักษณะปัญหาของการเรียนรู้เรื่อง การอ่านคำพื้นฐานของนักเรียนตามที่ได้พบปัญหาในข้างต้นนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน ตลอดจนนวัตกรรมในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่มีปัญหาในลักษณะการไม่สนใจบทเรียนของนักเรียน จนทำให้เกิดการไม่เข้าใจบทเรียนในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งนวัตกรรมก็มีหลากหลายศึกษาหา นวัตกรรมทั้งเก่าและใหม่เพื่อนำมาแก้ไข จึงพบว่าการจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้เทคนิค TGT จะทำให้สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ จึงศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการกระตุ้นเด็กเกิด ความรู้ทางด้านภาษาไทยในด้านการอ่านคำพื้นฐาน เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจในการอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง อธิบาย ความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน อ่านหนังสือตามความสนใจอย่าง สม่ำเสมอและนำเสนอเรื่อง ที่อ่าน อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะและมีมารยาทในการอ่าน ตาม ตัวชี้วัดขั้นปีของสาระที่1การอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้ศึกษาจึงพบว่า การที่จะส่งเสริมทักษะการอ่านคำพื้นฐานให้มี ประสิทธิภาพ ต้องอาศัยนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย การใช้การเรียนการสอนด้วยเทคนิค TGT ที่มีความ น่าสนใจ และเลือกนวัตกรรมที่เป็นสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะพัฒนาการอ่านคำพื้นฐานของนักเรียน โดยศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย เรื่องการ อ่านคำพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย มีนิสัยรักการอ่าน และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT ด้วยกระบวนการ E-PLC

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคำพื้นฐาน วิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนเรียน-หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT ด้วยกระบวนการ E-PLC

2.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอนโดยเทคนิค TGT ด้วยกระบวนการ E-PLC

3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1 การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็ก จะส่งเสริมให้เด็กเป็นคนดีพร้อมทั้งทางกาย วาจา ใจ และสติปัญญา อันประกอบด้วยมีความรู้ดี ความประพฤติดี มีพละทานิยมสมบูรณ์ดี สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง และนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ ตลอดจนมนุษยชาติทั้งหมด

3.2 การอ่านมีความสำคัญ ต่อคนทุกเพศทุกวัยและทุกสาขาอาชีพ สรุปได้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ

2. ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไปคนเราต้องอาศัยการอ่านเพื่อติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นร่วมไปกับทักษะการฟัง พูด และเขียน ทั้งในด้านภารกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม

3. การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้ประสบการณ์จากสิ่งที่ได้อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจ การงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

4. การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

5. การอ่านทั้งหลายจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางทำให้เป็นผู้รอบรู้

6. การอ่านช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน

3.2 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT

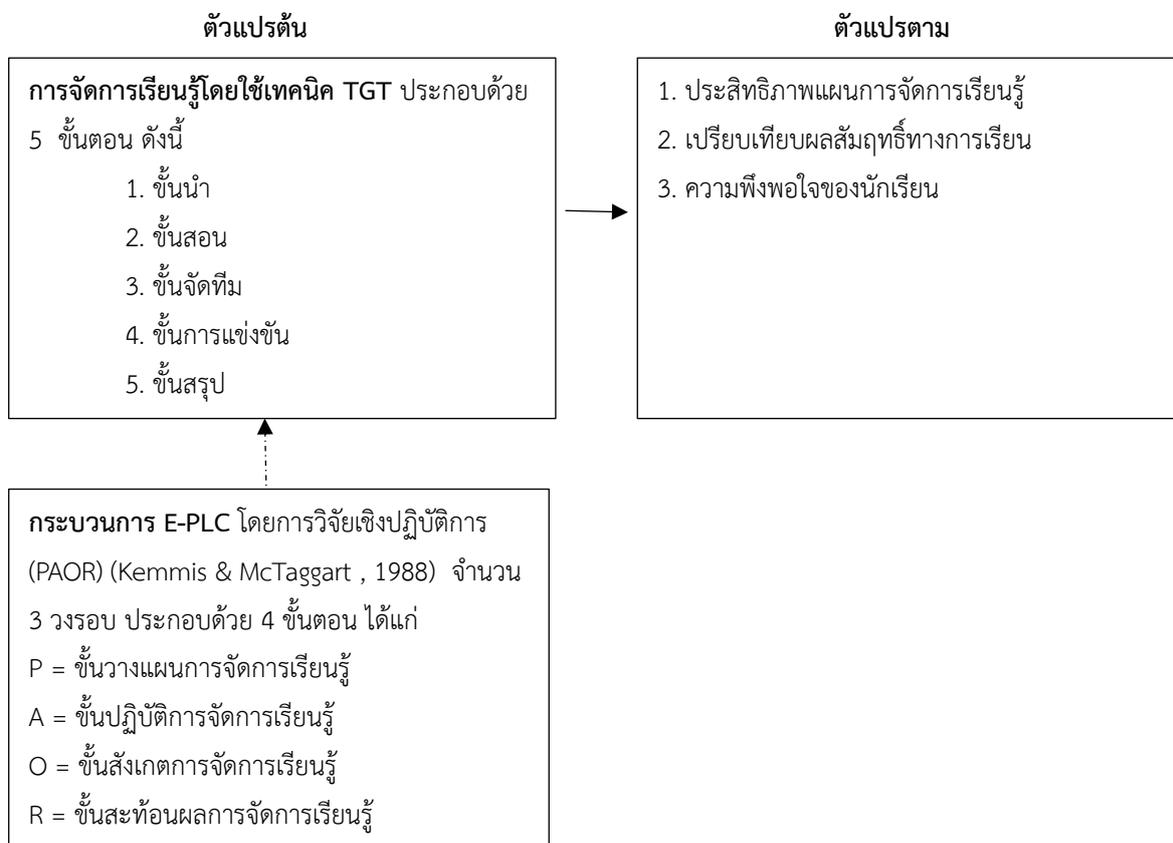
การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT ว่าการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT เป็นเทคนิคหนึ่งของวิธีการสอนแบบร่วมมือ โดยจัดให้นักเรียนรวมกันเป็นกลุ่มย่อย สมาชิกในกลุ่มมีระดับความสามารถแตกต่างกัน สมาชิกภายในกลุ่ม จะศึกษาค้นคว้า และทำงานร่วมกัน นักเรียนจะบรรลุเป้าหมายก็ต่อเมื่อเพื่อนร่วมกลุ่มบรรลุถึงเป้าหมายนั้นร่วมกัน นักเรียนจึงได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนรวมถึงกระตุ้นและส่งเสริม การทำงานของเพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จนักเรียนได้อภิปรายและซักถามซึ่งกันและกัน เพื่อให้เข้าใจในบทเรียนหรือในงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดีทุกคนต่อจากนั้นก็จะมีกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหา เพื่อสะสมคะแนนความสามารถของกลุ่ม โดยนักเรียนแต่ละคนจะเป็นผู้แทนของกลุ่ม ในการเข้าร่วมแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการร่วมกับตัวแทนของกลุ่มอื่นที่มีระดับความสามารถใกล้เคียงกัน แล้วนำคะแนนที่สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนที่สะสมได้จากการตอบปัญหา มารวมกันเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม กลุ่มใดทำคะแนนได้สูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัล เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน มีการจัดตั้งสมาชิกในแต่ละกลุ่มละความสามารถ โดยทุกคนในกลุ่มมีโอกาสเท่าเทียมกัน มีการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ร่วมกันมีการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดและเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะสังคม เป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดทักษะและการเรียนรู้มากขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ผู้อื่นและต่อการเรียนอีกด้วย

จากการศึกษาความหมายของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT (TEAMS - GAMES –TOURNAMENT) สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมที่ครูจะต้องดำเนินการสอนในสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ให้นักเรียนมีความเข้าใจ จากนั้นแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน ให้แต่ละกลุ่มทำงานที่ครูกำหนด เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการศึกษา ค้นคว้าช่วยเหลือสนับสนุนกัน และจัดให้มีกิจกรรมแข่งขันระหว่างกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และให้รางวัลกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

5. วิธีดำเนินการ

5.1 กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักเรียนทั้งหมดของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี นักเรียนชาย 18 คน นักเรียนหญิง 16 คน รวมทั้งสิ้น 34 คน

5.2 วนรอบปฏิบัติการ PAOR ต่อ 1 แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยโดยปฏิบัติตามกระบวนการอย่างเป็นระบบ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนวางแผน (Planning) 2) ขั้นตอนลงมือปฏิบัติ (Action) 3) ขั้นตอนสังเกตการณ์ (Observing) และ 4) ขั้นตอนสะท้อนผล (Reflecting) โดยผู้

ศึกษาได้ดำเนินการเป็นวงจรรายอย่างต่อเนื่อง และผู้ศึกษาได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เพื่อมุ่งพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.2.1 ขั้นการวางแผน (P)

ผู้ศึกษาสังเกตและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียน และร่วมกันวางแผนกับสมาชิกทีม E-PLC ว่าปัญหาที่ต้องการแก้ไขมีเรื่องใดบ้าง วิเคราะห์สภาพและปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการหาโครงสร้าง ของปัญหาอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC จากนั้นดำเนินการจัดทำและวิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาข้อที่ควรปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อผู้เชี่ยวชาญจากทีม E-PLC ตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้ศึกษาดำเนินการแก้ไขปรับปรุง แผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำ

5.2.2 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Act)

เมื่อผู้ศึกษาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสอนตามการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC เป็นแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผน รวม 3 ชั่วโมง

5.2.3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observe)

ระหว่างปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ศึกษาได้มีการสังเกตและจดบันทึกขณะที่ดำเนิน กิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนที่เตรียมไว้ สิ่งที่ได้จากการสังเกตเป็นการมีส่วนร่วมของการปฏิบัติ กิจกรรมในชั้นเรียน พัฒนาการของผู้เรียนที่ผ่านเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล

5.2.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect)

เป็นการประเมินเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน โดยผู้ศึกษาและสมาชิกทีม E-PLC อภิปรายปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ได้แนวทางของการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมและเป็น พื้นฐานข้อมูลนำไปสู่การปรับปรุงและวางแผนในการดำเนินงาน โดยผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการกระบวนการ E-PLC ตามขั้นตอน PAOR แล้วนำข้อมูลที่ได้ดำเนินกิจกรรมการเรียน การสอนมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทำการสรุปผลการศึกษาต่อไป

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC ผู้ศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

5.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาสอน 3 ชั่วโมง

1. แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องอ่านรู้คู่ความหมายของคำศัพท์ จำนวน 1 ชั่วโมง
2. แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สำนวนที่เป็นสุภาษิตคู่ความหมาย จำนวน 1 ชั่วโมง
3. แผนการเรียนรู้ที่ 3 คำราชาศัพท์คู่ความหมาย จำนวน 1 ชั่วโมง

5.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

การศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

5.3.3 แบบประเมินความพึงพอใจ

5.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

5.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

5.4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00, หาค่าความยากรายข้อ (P) ได้ค่าความยากรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.26-0.78, หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอิงเกณฑ์ของ Brennan (B) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.29-0.86 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Lovett ได้ค่าเท่ากับ 0.88

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 34 คน โดยจัดทำเป็น 3 วงรอบ E-PLC

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้

5.6.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลัง

5.6.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้

6. ผลการศึกษา

6.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC (N=34)

เลขที่	คะแนนระหว่างเรียนของแผนการจัดประสบการณ์ 3 แผนฯ (คะแนนจากใบงาน คะแนนทดสอบย่อย คะแนนการฝึกปฏิบัติหรือคะแนนต่างๆ)			คะแนน ทดสอบ ระหว่างเรียน (กระบวนการ :E1) (30 คะแนน)	คะแนน ทดสอบ หลัง เรียน (ผลลัพธ์: E2) (30 คะแนน)
	แผนการจัด ประสบการณ์ที่ 1 (10 คะแนน)	แผนการจัด ประสบการณ์ที่ 2 (10 คะแนน)	แผนการจัด ประสบการณ์ที่ 3 (10 คะแนน)		
Σ	260	277	299	836	893
μ	7.65	8.15	8.79	24.59	26.26
σ	0.97	1.00	0.90	2.50	1.29
ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ระหว่างเรียนทั้งหมด				$E_1=81.96$	$E_2=87.55$

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละ 81.96 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละ 87.55 หรือ E_1 / E_2 เท่ากับ 81.96/87.55 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80

6.2 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC ปรากฏในตารางที่ 2

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียน การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่ามีคะแนนสูงขึ้นโดยคะแนนทดสอบก่อนเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 752 คะแนน ($\mu = 22.12$, $\sigma = 1.30$) ส่วนคะแนนทดสอบหลังเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 893 คะแนน ($\mu = 26.26$, $\sigma = 1.29$) และเมื่อนำคะแนนไปทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบค่า t (t-test dependent sample) ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบและระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

ทดสอบ	N	μ	σ	t	P value
ก่อนเรียน	34	22.12	1.30	20.00*	0.00
หลังเรียน	34	26.26	1.29		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียน การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่ามีคะแนนสูงขึ้นโดยคะแนนทดสอบก่อนเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 752 คะแนน ($\mu = 22.12$, $\sigma = 1.30$) ส่วนคะแนนทดสอบหลังเรียนในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 893 คะแนน ($\mu = 26.26$, $\sigma = 1.29$) และเมื่อนำคะแนนไปทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบค่า t (t-test dependent sample) ผลปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT

ข้อที่	รายการ	N	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	การแข่งขันในชั้นเรียนช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน	0.50	4.74	0.62	มากที่สุด
2	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้	0.50	4.56	0.39	มากที่สุด
3	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนทุกคน	0.60	4.76	0.64	มากที่สุด
4	การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลาย	0.78	4.47	0.86	มาก
5	การทำงานกลุ่มช่วยให้สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น	0.47	4.68	0.48	มากที่สุด
6	หลังจากเรียนด้วยเทคนิค TGT มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	0.48	4.65	0.90	มากที่สุด
7	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ทำให้การเรียนรู้สนุกสนานและไม่น่าเบื่อ	0.38	4.82	0.29	มากที่สุด
8	ต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ในบทเรียนอื่น ๆ ด้วย	0.49	4.59	0.50	มากที่สุด
9	แนะนำให้ใช้การจัดการเรียนรู้ที่ใช้กับนักเรียนระดับเดียวกันในอนาคต	0.60	4.56	0.48	มากที่สุด
10	สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	0.17	4.97	0.64	มากที่สุด
รวม			4.68	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าญาติ ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คำพื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าญาติ ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT เรื่องการอ่านคำพื้นฐาน วิชาภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.50)

7. อภิปรายผลการศึกษา

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าญาติ ด้วยกระบวนการ E-PLC สามารถอภิปรายผลการศึกษได้ ดังนี้

7.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่าญาติ ด้วยกระบวนการ E-PLC มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละ 81.91 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละ 87.55 หรือ E_1/E_2 เท่ากับ 81.97/87.55 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้

ศึกษาร่างขึ้น ได้ผ่านกระบวนการและขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาระบบการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงคู่มือการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการวิเคราะห์เนื้อหาแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เทคนิค TGT ร่วมกับเกมประกอบการสอนที่นำมาบูรณาการผสมผสานเทคนิคและวิธีการเข้าด้วยกัน เพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน มีการออกแบบการทดสอบสำหรับการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อัครกิตติ์ ณิชอักษรพัฒน์ (2563) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT เรื่อง ความน่าจะเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 80.06/83.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้ง 80/80 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT เรื่อง ความน่าจะเป็นและใช้เวลาพอสมควรจึงจะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ดีขึ้นและยังเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสุนันทา แก้วเก็บคำ, บัญชา ธรรมบุตร และมานิช นันทพรหม (2567) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ (2) เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80

7.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเหล่านาดี ด้วยกระบวนการ E-PLC พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\mu = 22.12$, $\sigma = 1.30$) และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\mu = 26.26$, $\sigma = 1.29$) เมื่อนำคะแนนไปทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่า t (t-test dependent sample) คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับศศิวิมล แสงประสิทธิ์, วิไล พลพวง (2567) ได้ทำการศึกษา ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ TGT ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังการเรียนแบบร่วมมือแบบ TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยระหว่างก่อนและหลังการเรียนแบบร่วมมือแบบ TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ TGT 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.27 - 0.67 ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.75 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนแบบ ร่วมมือแบบ TGT สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังการเรียนแบบร่วมมือแบบ TGT สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับหนูฤทธิ ราชบุตร (2564) ได้ทำการศึกษา การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการสอนโดยการเรียนแบบปกติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการเรียนแบบปกติ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT (3) เปรียบเทียบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเหร่าบึงหนองบอน สำนักงานเขต ประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simplerandom Sampling) โดยการจับสลากห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทดสอบค่าที่ (t-test) โดยใช้ t-test dependent และ t-test independent ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของ คำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT สูงกว่านักเรียนที่สอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำของนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT หลังเรียนสูงกว่านักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .053) ผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับ การสอนโดยการเรียนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่านักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับAbdus Salam, Anwar Hossain & Shahidur Rahman (2014) ได้ทำการศึกษา ผลของการใช้เทคนิค Teams - Games - Tournaments (TGT) รายวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของบังคลาเทศ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติที่มีต่อรายวิชาคณิตศาสตร์ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค TGT (Teams - Games - Tournaments) (กลุ่มทดลอง) และกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค TGT (Teams - Games - Tournaments) (กลุ่มควบคุม) พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติที่ดีที่มีต่อรายวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

7.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$, $S.D=0.50$) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=4.97$, $S.D=0.64$) รองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ทำให้การเรียนรู้สนุกสนานและไม่น่า เบื่อ ($\bar{X}=4.82$, $S.D=0.29$) และน้อยที่สุดคือ การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลาย ($\bar{X}=4.47$, $S.D=0.86$) อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นนำ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสอน ขั้นตอนที่ 3 ขั้นจัดทีม ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการแข่งขัน ขั้นตอนที่ 5 ขั้นสรุป ซึ่งสอดคล้องกับศศิวิมล แสง ประสิทธิ์, วิไล พลพวง (2567) ได้ทำการศึกษา ผลการเรียนแบบร่วมมือแบบ TGT ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือ แบบ TGT แผนการวิจัยที่ใช้คือ แบบกลุ่มเดี่ยววัดก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 32 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบ แบ่งกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือแบบ TGT สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่เปรียบเทียบกับเกณฑ์ (One Sample t-test) และการทดสอบที่ แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent t-test) ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือแบบ TGT อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ รัฐนันท์ ทรงเย็น, วณิชชา สาคร และ ทรงศักดิ์ สอง สนิท (2566) ได้ทำการศึกษา การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค

TGTสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ จัดการ เรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 30 คน โรงเรียนบรบือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่าพบว่า (1) การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการสอนเนื้อหา 2) ขั้นการจัดทีม 3) ขั้นเรียนรู้ 4) ขั้นการแข่งขัน 5) ขั้นการยอมรับ ความสำเร็จของทีม โดยมีการนำสื่อสังคมเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษาการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT พบว่า (1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพิ่มขึ้น (2) ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมากในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 และ (3) ความพึงพอใจต่อการ จัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเทคนิค TGT ของนักเรียนอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับ Elok Puspita Sekarsari & Rusnilawati (2023) ได้ทำการศึกษา ความพึงพอใจในการเรียนและการพัฒนาทักษะการเขียนและการอ่านภาษาชาว โดยใช้ เทคนิค TGT (Teams - Games - Tournaments) ระดับประถมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับการสอน โดยใช้เทคนิค TGT (Teams - Games - Tournaments) (กลุ่มทดลอง) จำนวน 25 คน และ กลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนโดยใช้ เทคนิค TGT (Teams - Games - Tournaments) (กลุ่มควบคุม) จำนวน 25 คน พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาชาวสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

8.1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ครูผู้สอนต้องดำเนินการโดยการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจมากขึ้น อาจมีการแบ่งเป็นทีม มีการเล่นเกม ร่วมกันแข่งขัน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น โดยให้ผู้เรียนได้ ลงมือทำกิจกรรมในการเรียนได้ด้วยตนเอง ตามความสามารถของตนและส่งเสริมความร่วมมือภายในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

8.1.2 จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT นักเรียนมีความก้าวหน้าด้านการเรียนและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ครูผู้สอนต้อง ชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าการได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นนั้น มิได้เกิดจากการแข่งขันกันระหว่างผู้เรียน แต่เป็น การร่วมมือกันช่วยเหลือกันในการเรียน อันจะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเครียด เพราะไม่ต้องกังวลกับการที่จะต้องแข่งขันกันแล้ว เป็นอีกวิธีหนึ่งในการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเอื้ออาทรต่อกันมากกว่าการแข่งขันกัน

8.1.3 การจัดทำสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT เช่น ใบ ความรู้ ใบงาน แบบทดสอบ สื่อมัลติมีเดีย อุปกรณ์ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของเวลา เนื้อหา ภาษา ความชัดเจน และความ น่าสนใจกับช่วงวัยเพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

8.1.4 การเรียนแบบร่วมมือ จำเป็นต้องใช้ความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ครูควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม ให้ได้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นมิตรต่อกัน ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น การยอมรับซึ่งกันและ กัน จะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะส่งผลให้การสอนเกิดประโยชน์สูงสุด

9. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **รายงานการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- การุณนันท์ รัตนแสนวงษ์. (2548). **การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- _____. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546**. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิทยาการ เชียงกูล. (2552). **การอ่านเพื่อการเรียนรู้**. นครพนม: วิทยาลัยพยาบาลราชชนนี.
- ศศิวิมล แสงประสิทธิ์ และวิไล พลพวก. (2567). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในศตวรรษที่ 21**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุกลวัฒน์ นิธิกุลธนาโรจน์. (2552). **การวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนันทา แก้วเก็บบำ, บัญชา ธรรมบุตร, และมาโนช นันทพรหม. (2567). **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Abdus Salam, A., Hossain, A., & Rahman, S. (2014). Developing effective teaching strategies for collaborative learning in primary education. *Journal of Educational Research*.
- Arsaythamby Veloo, Ruzlan Md-Ali, & Sitie Chairany. (2016). The effects of problem-based learning on critical thinking skills. *International Journal of Educational Development*.
- Elok Puspita Sekarsari, & Rusnilawati. (2023). **Innovative teaching strategies for digital learning in secondary education**. *Education and Development Review*.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). **The action research planner**. Victoria: Deakin University.
- Kiki Juli Anggoro, & Uswatun Khasanah. (2024). Digital literacy and critical thinking in the modern classroom. *Journal of Contemporary Learning Strategies*.
- Misnawaty Usman, Syukur Saud, & Abd. Kasim Achmad. (2018). The implementation of cooperative learning to enhance problem-solving skills in students. *Asian Journal of Education*.

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

Guidelines for Developing the Management of the Student Support System Under the Office of Learning Promotion, Maha Sarakham Province

สุวารีย์ บรรณประสิทธิ์¹, วีระพงษ์ เทียมวงศ์²

Suwaree Bannaprasit¹, Veerapong Tiamvong²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

²อาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars, Thailand

²Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars, Thailand

Corresponding author. Email: sbrnprasiththi@gmail.com

(Received: May 8, 2025; Revised: May 25, 2025; Accepted: June 1, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 170 คน จากประชากรทั้งหมด 296 คน โดยใช้ตารางของ Krejci และ Morgan เป็นเกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ (IOC = 0.60–1.00, ค่าอำนาจจำแนก 0.361–0.955, ค่าความเชื่อมั่น 0.920 และ 0.957) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index Modified: PNI Modified)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การคัดกรองผู้เรียน ($\bar{X} = 3.92$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.56$) ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.70$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.63$) ความต้องการจำเป็น พบว่าด้านที่ต้องได้รับการพัฒนามากที่สุดคือ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล (PNI Modified = 0.301)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3 แนวทาง 2) การคัดกรองผู้เรียน 3 แนวทาง 3) การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3 แนวทาง 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน 3 แนวทาง และ 5) การส่งต่อและติดตามผลการช่วยเหลือผู้เรียน รวมทั้งสิ้น 15 แนวทาง ผลการประเมินพบว่า แนวทางที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$)

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน; การบริหารจัดการศึกษา; ความต้องการจำเป็น; แนวทางการพัฒนา; การศึกษาพื้นฐาน

Abstract

This study aimed to (1) investigate the current conditions, desired conditions, and priority needs in the management of the student support system under the jurisdiction of the Office of Learning Promotion, Maha Sarakham Province; and (2) explore guidelines for developing the management of the student support system. A mixed methods research design was employed, integrating both quantitative and qualitative approaches. The quantitative sample consisted of 170 school administrators and teachers selected from a total population of 296, using the Krejcie and Morgan sampling table as a guideline. Research instruments included a five-point Likert scale questionnaire (IOC = 0.60–1.00, discrimination index = 0.361–0.955, reliability = 0.920 and 0.957), a semi-structured interview form, and an evaluation form for assessing the appropriateness and feasibility of the proposed development guidelines. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics including percentage, mean, standard deviation, and the Priority Needs Index Modified (PNI Modified).

The research findings revealed the following

1. The overall current condition of student support system management was rated at a high level ($\bar{X} = 3.78$). The highest mean score was found in the aspect of student screening ($\bar{X} = 3.92$), while the lowest was in recognizing students individually ($\bar{X} = 3.56$). The overall desired condition was at the highest level ($\bar{X} = 4.66$), with the highest mean in the aspect of prevention and resolution of student problems ($\bar{X} = 4.70$) and the lowest again in recognizing students individually ($\bar{X} = 4.63$). The most urgent need was found in the aspect of recognizing students individually (PNI Modified = 0.301).
2. The proposed guidelines for improving student support system management were categorized into five key areas: (1) recognizing students individually (3 strategies), (2) student screening (3 strategies), (3) enhancing and developing student quality (3 strategies), (4) preventing and resolving student problems (3 strategies), and (5) referral and follow-up (3 strategies), totaling 15 strategies. Evaluation results showed that the developed guidelines were rated at the highest level for both appropriateness ($\bar{X} = 4.93$) and feasibility ($\bar{X} = 4.77$)

Keywords: Student Support System; Educational Administration; Priority Needs; Development Guidelines; Basic Education

1. บทนำ

ระบบการศึกษาในยุคปัจจุบันเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งในทุกมิติ ทั้งในด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ความท้าทายเหล่านี้ทำให้การจัดการศึกษาไม่อาจจำกัดอยู่เพียงการถ่ายทอดความรู้ในห้องเรียนเท่านั้น หากแต่จำเป็นต้องส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในด้านทักษะชีวิต การปรับตัว และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนที่มีความเปราะบางทางเศรษฐกิจ ครอบครัว หรือพฤติกรรม ที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิดและเป็นระบบ “ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน” จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและคุ้มครองผู้เรียนแบบองค์

รวม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม พร้อมกับการส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม การแก้ไขปัญหาเชิงพฤติกรรม สังคม และจิตใจ โดยอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก กระบวนการดำเนินงานครอบคลุม 5 ด้านหลัก ได้แก่ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

แม้ระบบดังกล่าวจะถูกบรรจุอยู่ในนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและได้รับการผลักดันอย่างต่อเนื่อง แต่การดำเนินงานในระดับพื้นที่กลับพบข้อจำกัดหลายประการ งานวิจัยของธนิตา (2562) พบว่าครูจำนวนมากยังขาดความเข้าใจในกระบวนการและเครื่องมือในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ในขณะที่สมชาย (2561) ระบุว่าการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายชุมชนยังขาดความต่อเนื่องและการประสานงานอย่างเป็นระบบ ส่วนฐานวัฒน์ (2563) ชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวในการจัดเก็บข้อมูลและติดตามผู้เรียนอย่างยั่งยืน ทั้งนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Goodman (2020) ในต่างประเทศ ซึ่งระบุว่า การใช้เครื่องมือคัดกรองทางพฤติกรรม เช่น SDQ (Strengths and Difficulties Questionnaire) แม้จะมีศักยภาพในการประเมิน แต่หากขาดกระบวนการสนับสนุนต่อเนื่องหลังคัดกรอง ก็ไม่สามารถช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

ในบริบทของ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่มีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และดูแลผู้เรียนในโรงเรียนระดับตำบลและอำเภอ พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนยังมีความหลากหลายตามบริบทและขาดแนวทางที่ชัดเจน บางพื้นที่มีการดำเนินงานที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง ในขณะที่บางแห่งยังขาดเครื่องมือ แผนงาน และทรัพยากรสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงบริบทของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอที่มีขนาดเล็ก ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนครูและงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างจริงจัง

ดังนั้น จึงเกิดความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ มีความเป็นระบบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในระดับการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงานระดับจังหวัดที่ทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และประสานการดำเนินงานร่วมกับสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด การศึกษาค้นคว้าวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาแนวทางที่สามารถนำไปใช้จริงภายใต้บริบทของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่และต่อยอดเป็นนโยบายระดับประเทศในระยะยาว

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้ได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหลายประการ ได้แก่:

1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนชัดเจน มีวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน โดยครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวเป็นบุคลากรหลัก ร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหา และดูแลผู้เรียนอย่างรอบด้าน

2. แนวคิดเชิงระบบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยึดหลัก PDCA (Plan-Do-Check-Act) ในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดขั้นตอน วิธีการ และแนวปฏิบัติที่ตรวจสอบได้ รวมถึงการประสานความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก

3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดการแนะแนวของ Miller, Good และ Krumholtz ซึ่งเน้นการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อม และสามารถวางแผนชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 หลักการของกรมสุขภาพจิตและ สพร. ที่เน้นการคุ้มครอง ป้องกัน ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม

3.3 แนวคิดของการประสานความร่วมมือในลักษณะสหวิทยาการ เพื่อให้เกิดเครือข่ายการช่วยเหลือที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

4. วิธีการดำเนินการศึกษา

4.1 วิธีการดำเนินการศึกษา

4.1.1 การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งประกอบด้วย

4.1.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

4.1.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

4.1.2 การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ:

4.1.2.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น

4.1.2.2 ระยะที่ 2 ศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

4.2 กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

4.2.1 ระยะที่ 1 (เชิงปริมาณ):

4.2.1.1 ประชากร: ผู้บริหารสถานศึกษา 13 คน และครู 292 คน รวมทั้งหมด 305 คน

4.2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง: ผู้บริหารและครูจากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 170 คน (ผู้บริหาร 13 คน ครู 157 คน) โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan เป็นเกณฑ์ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 ระยะที่ 2 (เชิงคุณภาพ)

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อให้ข้อมูลในการวิเคราะห์และพัฒนาแนวทาง

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

4.3.1 แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สำหรับศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น

- IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00

- ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.361–0.955

- ค่าความเชื่อมั่น 0.920 และ 0.957

4.3.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3.3 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.4.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ: ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ

4.1.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ: ใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะลึก เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

- 1) ค่าร้อยละ
- 2) ค่าเฉลี่ย
- 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4) ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index Modified: PNI Modified)

4.5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสกัดประเด็นสำคัญจากข้อมูลสัมภาษณ์

5. สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม สรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{x} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับ "มาก" โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองผู้เรียน ($\bar{x} = 3.92$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 3.87$) ด้านการส่งต่อและติดตามผลการช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{x} = 3.85$) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 3.68$) และด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.56$)

สภาพที่พึงประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{x} = 4.66$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.70$) ด้านการส่งต่อและติดตามผลการช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{x} = 4.69$) ด้านการคัดกรองผู้เรียน ($\bar{x} = 4.68$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.65$) และด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.63$)

การประเมินความต้องการจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล (PNIModified = 0.301) รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (PNIModified = 0.277) ด้านการส่งต่อและติดตามผลการช่วยเหลือผู้เรียน (PNIModified = 0.218) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน (PNIModified = 0.202) และด้านการคัดกรองผู้เรียน (PNIModified = 0.194) ตามลำดับ

ผลการศึกษารายด้าน

1. การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล

สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{x} = 3.56$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ "การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อแก้ไขปัญหา" ($\bar{x} = 3.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ "การศึกษาความแตกต่างที่หลากหลายของผู้เรียน" ($\bar{x} = 3.42$) สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{x} = 4.63$) โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ "การรวบรวมพฤติกรรมผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย" (PNIModified = 0.348)

2. การคัดกรองผู้เรียน

สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{x} = 3.92$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ "การพิจารณาข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อใช้ในการคัดกรอง" ($\bar{x} = 4.41$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ "การจัดกลุ่มตามขอบข่ายและเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษากำหนด" ($\bar{x} = 4.43$) สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{x} = 4.68$) โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ "การพิจารณาข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อใช้ในการคัดกรอง" (PNIModified = 0.300)

3. การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{x} = 3.87$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ "การจัดกิจกรรมแนะแนวและดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ" ($\bar{x} = 4.63$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ "การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย" ($\bar{x} = 4.32$) สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{x} = 4.65$) โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ "การจัดกิจกรรมแนะแนวและดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ" (PNIModified = 0.273)

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา

สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{x} = 3.68$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ "การให้ความสำคัญและเอาใจใส่กับผู้เรียนกลุ่มเสี่ยง" ($\bar{x} = 3.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ "การใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน" ($\bar{x} = 3.01$) สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{x} = 4.70$) โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ "การใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน" (PNIModified = 0.578)

5. การส่งต่อและติดตามผลการช่วยเหลือผู้เรียน

สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{x} = 3.85$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ "การประสานความร่วมมือจากบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อการส่งต่อ" ($\bar{x} = 4.38$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ "การวิเคราะห์ปัญหาด้านจิตใจและพฤติกรรมของผู้เรียนที่ซับซ้อน" ($\bar{x} = 4.33$) สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{x} = 4.69$) โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ "การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนกลุ่มมีปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือ" (PNIModified = 0.330)

จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนควรมุ่งเน้นการพัฒนาในด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การใช้เทคนิคป้องกันปัญหาที่มีประสิทธิภาพ และการส่งต่อผู้เรียนให้ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีความสมบูรณ์และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ ประจำจังหวัดมหาสารคาม

แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบประจำจังหวัดมหาสารคาม มีแนวทาง 5 ด้าน ประกอบด้วย 15 แนวทางในการปฏิบัติ ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3 ด้าน 2) ด้านการคัดกรองผู้เรียน 3 ด้าน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน 3 ด้าน 4) ด้านการป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือผู้เรียน 3 ด้าน และ 5) ด้านการส่งต่อและติดตามผลการช่วยเหลือผู้เรียน 3 ด้าน โดยภาพรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และ (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนา โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ได้ผลสรุปสำคัญดังนี้

6.1 สภาพปัจจุบัน ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การคัดกรองผู้เรียน ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนต่ำสุดคือ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.56$)

6.2 สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.70$)

6.3 ความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่ควรพัฒนาเร่งด่วนที่สุดคือ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล (PNI Modified = 0.301)

6.4 แนวทางการพัฒนา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน รวม 15 แนวทาง ได้แก่

5.4.1 การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3 แนวทาง

5.4.2 การคัดกรองผู้เรียน 3 แนวทาง

5.4.3 การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3 แนวทาง

5.4.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน 3 แนวทาง

5.4.5 การส่งต่อและติดตามผล 3 แนวทาง

แนวทางที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$)

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลศึกษาไปใช้

7.1.1 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบประจำจังหวัดมหาสารคาม ควรนำแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนทั้ง 5 องค์ประกอบที่ได้จากงานศึกษานี้ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและกำหนดเป็นนโยบายระดับจังหวัด

7.1.2 ควรจัดอบรมและพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาในเรื่อง

1) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2) การจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (IEP)

3) การใช้เครื่องมือคัดกรองพฤติกรรมและจิตวิทยาเบื้องต้น

7.1.3 สถานศึกษาควรจัดให้มี ระบบฐานข้อมูลผู้เรียนกลาง ที่สามารถเชื่อมโยงกับครูแนะแนว ผู้บริหาร และ ผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถติดตามพฤติกรรม การเรียน และการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนได้แบบเรียลไทม์

7.1.4 เสนอให้มีการจัดทำ คู่มือแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ที่สามารถใช้ได้จริงใน บริบทท้องถิ่น ทั้งรูปแบบเอกสารและดิจิทัล พร้อมตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในภาคสนาม

7.1.5 เสนอให้บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เช่น สถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัด หน่วยงานสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการส่งต่อและติดตามผลที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้แนวทางนี้ในพื้นที่อื่น เพื่อเปรียบเทียบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ประสิทธิภาพในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น พื้นที่ในเมือง พื้นที่ชายขอบ หรือเขตชนบทที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

7.2.2 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์หลังจากนำแนวทางไปใช้จริง โดยเฉพาะในด้านพฤติกรรม การเรียนรู้และทักษะชีวิต ของผู้เรียน เพื่อยืนยันประสิทธิผลของแนวทางที่พัฒนาขึ้น

7.2.3 ควรศึกษาเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) เพื่อทดสอบผลของระบบดูแล ผู้เรียนที่ใช้แนวทางนี้กับกลุ่มทดลอง และเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้แนวทาง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.2.4 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะครูในการเป็น “ครูที่ปรึกษาเชิงลึก” (Reflective Mentoring Teacher) ที่สามารถประเมินพฤติกรรม วิเคราะห์ปัญหา และสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เรียน

7.2.5 ควรศึกษาการใช้ เทคโนโลยีสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เช่น ระบบติดตามผลผ่านแอปพลิเคชัน, บันทึกร IEP ดิจิทัล หรือระบบแจ้งเตือนพฤติกรรมอัตโนมัติ เพื่อให้ระบบมีความยั่งยืนและขยายผลได้กว้างขวาง

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.

กรมสุขภาพจิต. (2544). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.

ฐานวัฒน์ อัญญภัทรอริยกุล. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขต 8 ศรีนครอัจจะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ธนิดา ศุภรสุนทร. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง). สารนิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมชาย อังสุโชติเมธี. (2561). แนวทางการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตบุรีและพระนครศรีอยุธยา. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. (2560). คู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบองค์รวม. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.). (2549). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). หลักการและแนวทางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2556). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา.

Good, C. V. (2555). **Dictionary of education**. New York: McGraw-Hill.

Goodman, R. (2020). The use of the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) to screen individual students for emotional and behavioral disorders. **Journal of Child Psychology and Psychiatry**, 61(3); 343–360.

Krumholtz, H. (2560). **Theory and practice of guidance**. Boston: Houghton Mifflin.

Miller, F. W. (2553). **Guidance and counseling: An applied approach**. New York: Prentice Hall.

แนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน Guidelines for Advancing Thai Educational Institutions Toward Sustainable Excellence in Accordance with International Standards

พีรวัส ศรีนิรันดร์¹, วชิรา ศรีนิรันดร์², ณัฐวัฒน์ ธรรมทวีวิทย์³

¹โรงเรียนบ้านม่วงโป่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

²โรงเรียนบ้านสาวะถี (สาวัดติราษฎร์รังสฤษดิ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

³โรงเรียนบ้านห้วยทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

¹Ban Muang Po School, The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1, Khon Kaen Province, Thailand

²Ban Sawathi School (Sawathi Rat Rang Sarit), The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1,

Khon Kaen Province, Thailand

³Ban Wathong School, The Office of Chaiyaphum Primary Educational Service Area 2, Chaiyaphum Province, Thailand

Corresponding author. Email: peerawat@gmail.com

(Received: May 15, 2025; Revised: June 10, 2025; Accepted: June 13, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้มุ่งเสนอแนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน ท่ามกลางบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีระดับโลก ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ผลการประเมินจากเวทีนานาชาติ เช่น PISA และ TIMSS สะท้อนถึงคุณภาพการศึกษาที่ยังอยู่ในระดับต่ำ โครงการ “โรงเรียนมาตรฐานสากล” ที่ริเริ่มโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (OBECQA) ที่พัฒนาจากเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ซึ่งมีกรอบแนวคิด 7 หมวดหลัก ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การมุ่งเน้นบุคลากร การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ และผลลัพธ์ นอกจากนี้ยังเน้นการบูรณาการแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เพื่อสร้างความสมดุลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) และสร้างความเชื่อมั่นในระบบการศึกษาของไทยในระดับนานาชาติ

คำสำคัญ: ความเป็นเลิศขององค์กร; มาตรฐานสากล; การพัฒนาอย่างยั่งยืน

Abstract

This academic article presents a practical approach to driving Thai schools toward excellence based on international standards in a sustainable way. In today's world, where economic, social, and technological changes are happening rapidly, Thailand must improve the quality of its education system to remain competitive. Results from international assessments such as PISA and TIMSS show that Thai students still perform below average, which highlights the urgent need for improvement. To address this, the “International Standard School” project was initiated by the Office of the Basic Education Commission

(OBEC). This project uses a quality management system called OBECQA, which is adapted from the Thailand Quality Award (TQA) criteria. OBECQA is based on seven key areas: leadership, strategic planning, focus on learners and stakeholders, measurement and analysis of results, workforce focus, operations focus, and results. Additionally, the project integrates the Sustainable Development Goals (SDGs) to create balance among economic, social, and environmental development. The ultimate goal is to develop students into capable global citizens and to build international trust in Thailand's education system.

Keywords: Organizational excellence; international standards; sustainable development

บทนำ

ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่รวดเร็วทั่วโลกในปัจจุบัน ประเทศต่าง ๆ จำเป็นต้องเร่งปรับตัวและพัฒนาคุณภาพประชากรเพื่อให้สามารถแข่งขันและอยู่รอดในเวทีโลกได้ (สิริกานต์ เอื้อธรรมากุล, ปพนสรร์ค โปธิพิทักษ์ และ สุพัฒนา หอมบุปผา, 2566) ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ และพบว่าคุณภาพการศึกษาในภาพรวมยังอยู่ในระดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับนานาชาติ โดยจะเห็นได้จากผลการประเมินนานาชาติ เช่น PISA และ TIMSS อีกทั้งสังคมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศสรุปและเชื่อว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย เมื่อเทียบกับคุณภาพการศึกษาของนานาชาติยังอยู่ในระดับต่ำ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562) ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นที่ต่างชาติมีต่อประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการศึกษาไทยให้มีคุณภาพ ทัดเทียมกับการศึกษาของนานาชาติซึ่งการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันและความสำเร็จของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้ริเริ่มโครงการ "โรงเรียนมาตรฐานสากล" (World-Class Standard School) ขึ้นในปี พ.ศ. 2553 เพื่อเป็นนวัตกรรมจัดการศึกษาและยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของไทยให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับระดับสากล (อนัส ชาดัดคาน, นิลรัตน์ นวกจิไพฑูรย์, บูรินทร์ภักดิ์ พรหมมาศ, 2565)

การพัฒนาประเทศในอดีตที่ผ่านมาให้ความสนใจการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาจึงมุ่งเน้นด้านอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยเชื่อว่าจะเป็นการเพิ่มรายได้ต่อหัวหรือรายได้มวลรวมประชาชาติ (Gross National Income: GNI) มากขึ้น ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของประเทศเหล่านั้น การพัฒนาประเทศจึงเน้นตามแนวคิดการพัฒนาของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความโดดเด่นด้านความทันสมัย ยึดแนวคิดการพัฒนาตามกระแสหลัก (Main Stream) ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม เพื่อมุ่งสู่ความเจริญและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ซึ่งผลจากการพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้ เกิดการแข่งขันและการใช้ทรัพยากรอย่างมาก ทำให้ประสบปัญหาหลายด้านจากการพัฒนาที่ไม่สมดุล และเป็นความล้มเหลวที่ไร้ซึ่งความยั่งยืนจากการแสวงหาความเจริญรุ่งเรืองของแต่และประเทศ (Sharma et al., 2014) ส่งผลให้ประชาคมโลกต้องให้ความสนใจผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและความไม่สมดุลของการพัฒนาองค์การสหประชาชาติได้เสนอแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งหวังในการสร้างความสมดุลของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้แนวความคิดขององค์การสหประชาชาติที่มีการลงนามของสมาชิกร่วมกันในการนำเอาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติในการพัฒนาประเทศสมาชิกต่อไป (เกษร, 2563)

โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) และมีความสามารถทัดเทียมกับผู้เรียนในนานาชาติ โดยไม่ได้เป็นการจัดการศึกษาเพียงบางส่วน แต่เป็นการดำเนินการพัฒนาทั้งระบบในหลายมิติไปพร้อมกัน ซึ่งประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหาร

จัดการ การดำเนินการนี้มีจุดมุ่งหมายและทิศทางที่ชัดเจน เพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอนให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล หรือมาตรฐานของประเทศชั้นนำที่มีคุณภาพการศึกษาสูง (จากรูวรรณ พลอยดวงรัตน์, 2557) โดยกลไกสำคัญในการผลักดันให้ โรงเรียนมาตรฐานสากลประสบความสำเร็จ คือ การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) ซึ่ง อิงแนวทางการดำเนินงานตาม เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) และเกณฑ์รางวัลคุณภาพ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ระบบการบริหารคุณภาพนี้ประกอบด้วย 7 หมวดสำคัญ ได้แก่ การนำองค์กร, การวางแผนเชิงกลยุทธ์, การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้, การมุ่งเน้นบุคลากร, การจัดการกระบวนการ, และผลลัพธ์ การนำแนวทางเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ช่วยพัฒนาขีดความสามารถ ด้านการบริหารจัดการองค์กรให้มีวิธีปฏิบัติและผลการดำเนินการในระดับมาตรฐานโลก (อนัส ซาตุดคาน, นิลรัตน์ นวกจิ ไพฑูรย์, บูรินทร์ภักดิ์ พรหมมาศ, 2565) ซึ่งการพัฒนาองค์กรสู่มาตรฐานสากลอย่างยั่งยืนนั้น องค์กรจำเป็นต้องมีเป้าหมายเพื่อยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) และเพื่อให้โรงเรียนพัฒนาศักยภาพสู่ มาตรฐานสากล ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญนำไปสู่การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยต้องเผชิญปัญหาคุณภาพการศึกษาที่อยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับนานาชาติ โดยสะท้อนจากผลการประเมินอย่าง PISA และ TIMSS ซึ่งกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นในระดับโลก ด้านการพัฒนา ที่ผ่านมามีประเทศไทยเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจตามแนวทางอุตสาหกรรม โดยละเลยความสมดุลทางสังคม เศรษฐกิจ และ สิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดความไม่ยั่งยืน บทความวิชาการนี้จึงมุ่งเสนอแนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศตาม มาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ทั้งพัฒนาผู้เรียน ให้มีศักยภาพเป็นพลโลก สร้างความเชื่อมั่นในระบบการศึกษาของไทยในสายตานานาชาติ โดยใช้ระบบบริหารจัดการที่มี คุณภาพ (OBECQA) ควบคู่ไปกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวทางของ SDGs ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสร้างมาตรฐานองค์กร และความยั่งยืนในระยะยาว

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) เริ่มต้นจากการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติและ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2539 มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการ จัดตั้งรางวัลคุณภาพแห่งชาติในประเทศไทย (TQA) ด้วยความสำคัญของรางวัลนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติจึงบรรจุรางวัลคุณภาพแห่งชาติไว้ในแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตของประเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยมีสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รางวัลนี้ถือเป็นรางวัลระดับโลก (World Class) เนื่องจากมีพื้นฐานทางด้าน เทคนิคและกระบวนการตัดสินรางวัลเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบที่หลาย ประเทศทั่วโลกนำไปประยุกต์ เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ ซึ่งเจตนารมณ์ของรางวัลมี 4 ประการ คือ 1) สนับสนุนการนำแนวทางรางวัลไปใช้ปรับปรุงความสามารถในการแข่งขัน 2) ประกาศเกียรติคุณแก่องค์กรที่ประสบผลสำเร็จใน ระดับมาตรฐานโลก 3) กระตุ้นการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ และ 4) แสดงให้นานาชาติเห็นถึงความมุ่งมั่นใน การยกระดับมาตรฐานความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐานสำหรับการ ประเมินตนเองขององค์กร การคัดเลือกผู้ได้รับรางวัล และการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยมีบทบาทสำคัญ 3 ประการในการ เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ 1) ช่วยปรับปรุงวิธีการดำเนินการและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร 2) กระตุ้น การสื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ และ 3) เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการผลการดำเนินการเพื่อวางแผน เชิงกลยุทธ์และสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งเป้าประสงค์ของเกณฑ์จะช่วยให้องค์กรที่นำเอาแนวทางไปสู่การบูรณาการในการ

จัดการผลการดำเนินการ จะส่งผลให้เกิดการส่งมอบคุณค่าที่ดีขึ้นแก่ลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงประสิทธิภาพและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรโดยรวม เกิดการปรับปรุงและการเรียนรู้ขององค์กร และการเติบโตของบุคลากร (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2560)

OBECQA (Office of Basic Education Commission Quality Award) เป็นเครื่องมือสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ใช้ในการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งมีบทบาทเป็นทั้งเกณฑ์ประเมินพัฒนาการของสถานศึกษาและกลไกในการยกระดับคุณภาพการดำเนินงาน ความสามารถ และผลลัพธ์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ทั้งภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีแนวทางยกระดับโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านจุดเน้น 8 ด้าน ได้แก่ 1) ความปลอดภัยของผู้เรียน 2) ระบบประกันคุณภาพ 3) หลักสูตรฐานสมรรถนะ 4) การพัฒนาครู 5) การเรียนการสอน 6) การวัดและประเมินผลผู้เรียน 7) การนิเทศ และ 8) การใช้ Big Data เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

2. การพัฒนาองค์กรตามมาตรฐานในระดับสากล

เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) เป็นกรอบการประเมินที่พัฒนาขึ้นเพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนให้เป็นมาตรฐานสากลเพื่อบรรลุเป้าหมาย "บริหารเยี่ยม : ผลลัพธ์ยอดเยี่ยม" โดยมีการบูรณาการองค์ประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นระบบที่สมบูรณ์ เกณฑ์นี้ประกอบด้วย 7 หมวดหลักที่เชื่อมโยงกันเป็นระบบเชิงบูรณาการ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเนื่องกันระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงข้อมูลในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ และการปรับปรุงการปฏิบัติการ การประยุกต์ใช้เกณฑ์ OBECQA ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่องและเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) โดย นฤภพ ชันทับไทย (2564) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากลดังนี้

1) **การนำองค์กร (Leadership)** สถานศึกษาต้องมีทีมผู้บริหารที่มีบทบาทชัดเจนในการกำหนดค่านิยม วิสัยทัศน์ ทิศทาง และเป้าหมายขององค์กร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควบคู่กับการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมนวัตกรรมภายในองค์กร เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และมาตรฐานสากล

2) **การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning)** สถานศึกษาควรจัดทำแผนกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจน ต่อยอดสู่การถ่ายทอดแผนสู่การปฏิบัติจริง พร้อมมีระบบติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

3) **การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Customer and Stakeholder Focus)** สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน และสำรวจความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อใช้ในการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง พร้อมทั้งจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนแบบรอบด้าน รวมถึงบริการแนะแนวเชิงรุกที่มุ่งเน้นอนาคตและผลลัพธ์ของผู้เรียน

4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management)

สถานศึกษาควรมีระบบการวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ครอบคลุมและเป็นระบบ เพื่อประเมินความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ต่าง ๆ อย่างมีหลักฐานชัดเจน รวมถึงการจัดการองค์ความรู้ภายในองค์กรให้สามารถนำมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจและต่อยอดเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

5) การมุ่งเน้นบุคลากร (Workforce Focus) โรงเรียนควรสร้างแรงจูงใจและความผูกพันของบุคลากร โดย

จัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ เพื่อให้สามารถร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ (Operations Focus) สถานศึกษาจำเป็นต้องออกแบบและพัฒนากระบวนการ

หลักและกระบวนการสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมุ่งเป้าหมายไปที่คุณภาพของผู้เรียน ทั้งนี้ควรมีระบบตรวจสอบ พัฒนา และปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดการเรียนการสอน ระบบแนะแนว ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม

7) ผลลัพธ์ (Results) โรงเรียนต้องจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถแสดงผลลัพธ์ของการดำเนินงานได้

อย่างชัดเจน ทั้งในด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร ความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประเมินผลและวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. การพัฒนาอย่างยั่งยืน

การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง แนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกันอย่างบูรณาการ เพื่อให้เกิดการเติบโตและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างต่อเนื่องในระยะยาว (รัฐชิตา จุฬารักษ์, 2564) โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน ทั้งหมด 17 เป้าหมาย ประกอบไปด้วย 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ที่มีความเป็นสากล เชื่อมโยงและเกื้อหนุนกัน และกำหนดให้มี 247 ตัวชี้วัด เพื่อใช้ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนา โดยสามารถจัดกลุ่ม SDGs ตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ (5P) ได้แก่ (1) การพัฒนาคน (People) ให้มีความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (2) สิ่งแวดล้อม (Planet) ให้มีความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป (3) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ (4) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุข และไม่แบ่งแยก และ (5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) โดยแนวคิดนี้มุ่งเน้นการสร้างสมดุลในสามมิติหลัก ได้แก่ มิติเศรษฐกิจ ซึ่งองค์กรต้องสามารถสร้างผลกำไรและเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อมิติสังคม ที่เน้นการดำเนินงานโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ ทั้งสังคม ชุมชน ลูกค้า พนักงาน และคนรุ่นอนาคต โดยให้ความสำคัญกับความยุติธรรม ความเท่าเทียม และการไม่เอาเปรียบสังคม และมิติสิ่งแวดล้อม ที่เน้นการปกป้องธรรมชาติ ลดผลกระทบเชิงลบ และอนุรักษ์ทรัพยากรเพื่อรักษาระบบนิเวศและป้องกันภัยพิบัติต่าง ๆ นอกจากนี้ การบริหารจัดการองค์กรจะต้องคำนึงถึงการเติบโตควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้เกิดความสำเร็จในระยะยาวและความยั่งยืนของทรัพยากรในอนาคต (ลักชีกา คำเวียง, 2566)

การดำเนินงานในองค์กรที่มีเป้าหมายสู่ความยั่งยืนนั้น มีพื้นฐานที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ ตามแนวคิดของ Edward Barbier (Barbier, 1987) ได้แก่ 1) เศรษฐกิจ (Economy) ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรในทุกระดับ หากเศรษฐกิจดี องค์กรมีโอกาสเติบโต ในขณะที่องค์กรเองก็สามารถส่งเสริมเศรษฐกิจให้ดีขึ้นได้เช่นกัน ดังนั้นควรส่งเสริมความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันเพื่อความยั่งยืนระยะยาว 2) สังคม (Society) องค์กรควรดำเนินงานบนหลักความยุติธรรมและความเท่าเทียมกับสังคม การให้ความสำคัญกับสังคมจะสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดี พร้อมทั้งหลีกเลี่ยงการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เพื่อความยั่งยืนในทุกมิติ 3) สิ่งแวดล้อม (Environmental) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญต่อความอยู่รอดของทั้งมนุษย์และองค์กร เพราะการทำลายสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากร การผลิต และการดำรงชีวิตในระยะยาว จนอาจทำให้องค์กรไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้

การทำความเข้าใจ SDGs นั้นจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานเบื้องหลัง SDGs ด้วย เพื่อให้ในกระบวนการการนำไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่ถูกต้อง มิเช่นนั้นแล้วอาจทำให้การนำ SDGs ไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายอาจผิดจากเจตนารมณ์ของตัวเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ โดย Pimnara (2022) ได้อธิบายหลักการพื้นฐานของ SDGs ประกอบด้วยแนวคิด 5 ประการ ได้แก่

1) การพัฒนาที่ครอบคลุม (inclusive development) ถือเป็นหลักการหลักของ SDGs หมายถึงการพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Leave no one behind) หลักการนี้มุ่งให้คนยากจน คนเปราะบาง และคนชายขอบกลุ่มต่าง ๆ ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา เข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และบริการสาธารณะต่าง ๆ เข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางระบบนิเวศ ได้รับการคุ้มครองจากภัยพิบัติอันเกิดจากธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมไปถึงกำหนดบทบาทให้กลุ่มคนรวยหรือประเทศพัฒนาแล้วมีส่วนในการช่วยเหลือกลุ่มคนข้างต้นด้วย (Gupta and Vegelin, 2016)

2) การพัฒนาที่เป็นสากล (Universal Development) เป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงหลักการ หรือแนวทางพื้นฐานที่โลกยอมรับ เช่น หลักสิทธิมนุษยชน สิทธิขั้นพื้นฐาน การยอมรับว่าทุกคนเท่าเทียมกัน การไม่เหยียดเชื้อชาติ ศิวิลี เป็นต้น

3) การพัฒนาอย่างบูรณาการ (Integrated Development) เป็นการเน้นย้ำว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้ต้องมองทุกอย่างในภาพรวม ไม่มองปัญหาแยกขาดจากกัน แนวคิดนี้จะช่วยให้หน่วยงานหรือภาคส่วนต่าง ๆ ทำงานร่วมกันได้มากขึ้น

4) การพัฒนาที่เน้นระดับท้องถิ่น (Locally-focused Development) คือแนวทางการพัฒนาที่เน้นให้ท้องถิ่นสะท้อนปัญหา ความต้องการ และออกแบบวิธีการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ตนเอง ไม่จำเป็นต้องเหมือนใคร ขอเพียงตอบโจทย์กับพื้นที่ของตนเองก็เพียงพอแล้ว แนวคิดแบบนี้สนับสนุนให้ภาครัฐหรือส่วนกลางต้องฟังเสียงท้องถิ่นมากขึ้น เน้นการบริหารแบบล่างสู่บน หรือ Bottom up

5) การพัฒนาที่ขับเคลื่อนโดยเทคโนโลยี (Technology-driven Development) ในการบรรลุ SDGs ที่มีโจทย์ท้าทายมากมายจนเราไม่อาจใช้เครื่องมือแบบเดิม ๆ เข้ามาแก้ไขปัญหา ดังนั้นการนำเทคโนโลยีเข้าใช้จะช่วยให้เรื่องยากกลายเป็นเรื่องง่าย เช่น การนำ Big data เข้ามาช่วยในการประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ทราบสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ในประเทศเพื่อเราให้แก้ไขปัญหามาได้ตรงจุดมากขึ้น

การเข้าใจหลักการพื้นฐานข้างต้นมีความสำคัญในการดำเนินการเพื่อบรรลุ SDGs เพราะหากปราศจากหลักการข้างต้น การดำเนินการเพื่อบรรลุ SDGs อาจเป็นไปในแนวทางที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ SDGs ก็ได้ เช่น หากพิจารณาแค่ 17 เป้าหมาย การดำเนินการอาจยังคงเป็นแบบแยกส่วน ขาดการบูรณาการในการทำงานเช่นเดิม หรืออาจมุ่งเป้าที่ภาพรวมแต่ลืมผลกระทบที่จะมีต่อคนเปราะบางกลุ่มต่างๆก็เป็นได้ (ภาสกร บุญคุ้ม และรัตนา ด้วยดี, 2565) นอกจากนี้ ในแนวทางของการประยุกต์ใช้การพัฒนาอย่างยั่งยืนกับสถานศึกษาสามารถนำเอาแนวคิดการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนของ UNESCO ได้ ซึ่งระบุว่าการศึกษาเป็นความหวังที่ดีที่สุดของมนุษยชาติในการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน การนิยามการศึกษาใน

ความหมายที่กว้างทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก ขยายประชาคมนักการศึกษาให้กว้างขึ้น นักศึกษานอกจากจะหมายถึงครู อาจารย์ และผู้บริหารการศึกษาแล้ว ยังหมายรวมถึงนักพัฒนาหลักสูตร บุคลากรสนับสนุน นักฝึกอบรมในภาคธุรกิจอุตสาหกรรม เจ้าหน้าที่วางแผนสุขภาพผู้นำเยาวชน กรรมการสมาคมผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สื่อมวลชน เป็นต้น ประการที่สอง ขยายประชาคมสถาบันการศึกษาให้กว้างขึ้น องค์การระหว่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐ สถาบันมูลนิธิ และองค์การภาคเอกชน ในวงการธุรกิจอุตสาหกรรม ล้วนเป็นสถาบันที่จะมีส่วนร่วมในการทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งและมีศักยภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ (UNESCO, 1997)

4. แนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน

การพัฒนาสถานศึกษาไทยให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องยึดแนวทางจาก **เกณฑ์มาตรฐานระดับสากล (OBECQA)** ซึ่งมี 7 หมวดหลัก และประยุกต์รวมกับแนวคิดของ **ความเป็นเลิศ** จากรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการ โดยมุ่งสู่เป้าหมายการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยผู้เขียนได้เสนอวิธีการสำหรับสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน และเกิดผลลัพธ์ที่เป็นเลิศต่อทั้งสถานศึกษา ชุมชน ผู้เรียนและต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้ (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2560; UNESCO, 1997; Gupta and Vegelin, 2016; นฤภพ ชันทับไทย, 2564; รัชชิตา จุลรักษา, 2564; สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564; ภาสกร บุญคุ้ม และรัตนา ด้วยดี, 2565; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565; Pimnara, 2022; ลักขิกา คำเวียง, 2566)

1) **การนำองค์กร (Leadership)** ผู้บริหารต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างมีคุณธรรม สื่อสารเป้าหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างชัดเจน ปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูควรเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลง มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของโรงเรียน สนับสนุนแนวนโยบายเชิงกลยุทธ์ และเป็นแบบอย่างในด้านความยั่งยืนและจิตสำนึกต่อสาธารณะ ส่วนบุคลากรทางการศึกษาต้องแสดงออกถึงความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย และเสนอข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา

2) **การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning)** ผู้บริหารต้องสามารถวิเคราะห์บริบทภายในและภายนอก จัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กรและการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างระบบติดตามผลที่โปร่งใสและปรับเปลี่ยนได้ ครูต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน เข้าใจทิศทางขององค์กร และนำแผนนั้นไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขณะที่บุคลากรต้องให้การสนับสนุนด้วยข้อมูลที่เที่ยงตรง จัดระบบงานให้สอดคล้องกับแผน และสามารถปรับตัวตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันเวลา

3) **การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Customer and Stakeholder Focus)** ผู้บริหารจะต้องเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้าน และนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ปรับปรุงนโยบายให้เหมาะสมกับบริบท ครูต้องสามารถตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียน ปรับการจัดการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม และสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ส่วนบุคลากรทางการศึกษาต้องให้บริการด้วยจิตบริการที่ดี มีความใส่ใจในประสบการณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และร่วมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรอย่างต่อเนื่อง

4) **การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management)** ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมการใช้ข้อมูลเป็นฐานการตัดสินใจ สนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม และปลูกฝังวัฒนธรรมการจัดการความรู้ที่ยั่งยืน ครูต้องมีทักษะในการเก็บ วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รวมถึงร่วมแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีในองค์กร ขณะที่บุคลากรทางการศึกษาต้องดูแลและจัดการข้อมูลให้เที่ยงตรงและปลอดภัย พร้อมจัดระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

5) **การมุ่งเน้นบุคลากร (Workforce Focus)** ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมศักยภาพของครูและบุคลากรผ่านระบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานที่มีความสุข และยอมรับความหลากหลายอย่างเสมอภาค ครูต้องมีจิตวิญญาณของการเป็นผู้เรียนตลอดชีวิต แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานอย่างสร้างสรรค์ ขณะที่บุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติงานอย่างรับผิดชอบ พัฒนาทักษะที่จำเป็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาองค์กรอย่างสม่ำเสมอ

6) **การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ (Operations Focus)** ผู้บริหารต้องออกแบบกระบวนการที่ยืดหยุ่น ใช้นวัตกรรมดิจิทัล และคำนึงถึงคุณค่าของทรัพยากรและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ครูต้องสามารถจัดการห้องเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และบริหารทรัพยากรในชั้นเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด บุคลากรควรดูแลระบบสนับสนุน เช่น การเงิน พัสดุ อาคารสถานที่ ให้มีความโปร่งใสและสามารถรองรับการจัดการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงได้ในยุคปัจจุบัน

7) **ผลลัพธ์ (Results)** ผู้บริหารต้องใช้ระบบประเมินผลอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์และสื่อสารผลลัพธ์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และใช้ข้อมูลดังกล่าวกำหนดแนวทางพัฒนาต่อเนือง ครูต้องวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมีบทบาทในการสะท้อนผลลัพธ์เพื่อพัฒนาโรงเรียนร่วมกับครูด้วยกัน ส่วนบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูล สรุปผล และให้ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาเพื่อส่งเสริมคุณภาพองค์กรให้ยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

สรุป การนำเอาแนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืนไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่สุดในการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การสื่อสารที่เหมาะสม การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่เน้นความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมในการตอบสนองต่อบริบทอย่างเหมาะสม อีกทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาจะมีบทบาทเชิงรุกในการวางแผนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง และการให้บริการที่ตอบโจทย์ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะทำให้ระบบบริหารในสถานศึกษาถูกขับเคลื่อนด้วยข้อมูลที่เที่ยงตรง บริหารจัดการความรู้อย่างยั่งยืน ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รวมถึงการประเมินผลที่นำไปสู่การปรับปรุงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งทั้งหมดนี้จะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ และการเติบโตอย่างยั่งยืนของสถานศึกษาในระดับมาตรฐานสากลอย่างแท้จริง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดตามแนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาไทยสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- เกษร เกษมชัชฌาย์. (2563). การพัฒนาของไทยตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารจันทร์เกษมสาร, 26(1); 22–30.
- จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์. (2557). การบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลสู่ความเป็นเลิศ. วารสารบริหารการศึกษา มศว, 11(20).
- ดร.ณัฐชา จุลรักษา. (2564). การศึกษาปัจจัยการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนที่มีผลต่อความพึงพอใจและความสำเร็จขององค์กรผ่านการรับรู้ได้ของพนักงานภายในบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (สำนักงานใหญ่) ตามแนวคิดภาวะผู้นำอย่างยั่งยืน (Sustainable Leadership). สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นฤภพ ชันทับไทย. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลสู่ความยั่งยืน. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*, 7(7); 163-180.
- ภาสกร บุญคุ้ม และรัตนา ด้วยดี. (2565). การพัฒนาที่ยั่งยืน: การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยงานวิจัย. วารสารวิชาการ ปชมท, 12(1); 165–176.
- ลักขิกา คำเวียง. (2566). การศึกษาปัจจัยการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 2019 ในประเทศไทย ตามแนวคิด Sustainable Leadership กรณีศึกษาบริษัทในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์. สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.

- รัฐชิตา จุลรักษา. (2564). การศึกษาปัจจัยการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนที่มีผลต่อความพึงพอใจและความสำเร็จขององค์กรผ่านการรับรู้ได้ของพนักงานภายในบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (สำนักงานใหญ่). สารนิพนธ์ปริญญาการ จัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สิริกานต์ เอื้อธรรมากุล, ปพนสรรงค์ โพธิพิทักษ์ และสุพัฒนา หอมบุปผา. (2566). การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ โรงเรียนมาตรฐานสากล. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 11(2); 543–558.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). เป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืน. [ออนไลน์]. Available: <https://sdgs.nesdc.go.th/> (สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 2568).
- อนันต์ ซาดัดคาน, นิลรัตน์ นวกจิไพฑูรย์, บุรินทร์ภักดิ์ พรหมมาศ. (2565). การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. *Journal of Buddhistic Sociology*, 7(2); 223–237.
- Gupta, J., & Vegelin, C. (2016). Sustainable development goals and inclusive development. *International Environmental Agreements*, 16, 433–448.
- Sharma, M.P., Sadana, B.L., & Kaur, H. (2014). *Public Administration in Theory and Practice*. Allahabad: Kitab Mahal.
- UNESCO. (1997). *Education for a Sustainable Future: A Transdisciplinary Vision for Concerned Action*. Thessaloniki: UNESCO & The Government of Greece.
- United Nations in Thailand. (2025). *Sustainable development in Thailand: Progress and challenge toward the 2030 Agenda*. United Nations.